Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN DÜNYASI

250 TL. (KDV dahil)

40

Galler'deki "dehşet" üçgeni

Eskiler her şeyi biliyorlar mıydı?

Fedakâr hayvanlar

Geçmişi olmayan çocuk

Ejderhalar

KARACAN

Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

DÜNYASI

İçindekiler

	Sayfa
EJDERHALAR	937
Kont St. Germain **ÖLÜMSÜZ KONT**	942
GEÇMİŞİ OLMAYAN ÇOCUK	945
Doğanın gizemleri **FEDAKÂR HAYVANLAR**	948
Welsh üçgeni **GALLER'DEKİ "DEHŞET" ÜÇGENİ**	952
Eski teknolojiler **ESKİLER HER ŞEYİ BİLİYORLAR MIYDI?**	956

Gelecek sayıda

Kuranı Kerim ve bilim

Kuranı Kerim'de yer alan birçok ayet, bilim adamlarını düşündürüyor. Gökbilimsel bilgiler, bilim adamlarını etkiliyor...

Sayfa: 965

Hayalet ışıklar

Açık denizde, dağlarda, mezarlıklarda akıl almaz garip ışıklar görülüyor. Bir doğal olay mı? Yoksa...

Sayfa: 981

Okuyucu mektupları

Garip bir tedavi

Küçükken bir korku nedeniyle, kekeme olmuştum. Yıllar boyu hiçbir doktor, çare bulamadı. Bolu, Akçakoca'nın Tekke köyünde, çarpılan bir kadının iyileştiğini duyduk. Orada, Peygamberimizin akrabalarından birinin türbesi varmış. Yatsı namazını kıldıktan sonra, beni iplerle caminin içine bağladılar. İki saat öyle kaldım, sonra ipler kendiliğinden çözüldü. Dışarıya çıktığımda, kekemeliğim yok olmuştu. Sanki bir mucize olmuştu. Acaba, inancın etkisiyle mi iyileştim?

Murat Tek
Cengiz Topel Cad. Deniz Sok.
No: 7 Kat: 2
Kemerburgaz-İstanbul

"Trene uçandaireler eşlik etti"

2.7.1985'de Ankara'dan İstanbul'a gece Mavi Tren'le geliyorduk. Uykumun arasında, uçandaire, dendiğini duydum. Gözümü açtığımda, annemle babam pencereden dışarı bakıyorlardı. Uçan cisim, bir futbol topu büyüklüğünde, tahminen 500-600 metre yukarıdan treni izliyordu. Işığı, büyüyüp küçülüyordu. Bu cismi izlediğimiz anda, birden bir ikincisi belirdi. Işığı çok parlaktı. Bir ara birinci cismin, kaybolur gibi olduğunu gördük. O anda içimden, gitme, kaybolma, diye geçirdim. Yeniden yaklaştı ve ışığı arttı. Hava aydınlandığında, hâlâ parlaklıklarını devam ettiriyorlardı. Sonra gözden kayboldular. Cisimleri, bizle beraber birçok kişi de gördü.

Hülya Günal
Göztepe, İstasyon Cad.
Canel Apt. No: 30/4
Kadıköy-İstanbul

Bilinmeyen her hafta 3 okuruna 3 fotoğraf makinesi veriyor

Uzun süredir devam ettirdiğimiz bedava bilgisayar kampanyasından sonra, şimdi de bedava fotoğraf makinesi veriyoruz. Her hafta üç okurumuza dağıtacağımız fotoğraf makinesi GOKO UF2. GOKO UF2 enstantane ayarını, diyafram ayarını, metre ayarını kendisi yapan, hatta filmi bile kendisi çeviren "dünyanın en akıllı fotoğraf makinesi". 7'den 70'e hemen herkesin rahatlıkla kullanabileceği özellikte. Kendinden elektronik flaşlı GOKO UF2 ile hayatınızın tatlı anlarını yıllarca albümlerinizde saklayabilirsiniz.

NASIL KATILACAKSINIZ

Aşağıdaki kuponu 15 Ekim 1985 Salı günü elimize geçecek şekilde adresimize gönderin. Yapılacak çekilişte kazanan okurumuzun adını 46. sayımızda açıklayacağız.

BİLİNMEYEN
GOKO UF2
fotoğraf makinesi çekilişi 1
Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul

ADI-SOYADI: .....
MESLEK: .....
YAŞI: .....
ADRES: .....
.....

1. ÇEKİLİŞ

COMX 35 KAZANAN İKİNCİ OKURUMUZ ABONELERİMİZDEN HAMDİ TEMİZEL

BİLİNMEYEN COMX 35 bilgisayar çekilişlerinden ikincisi 11 Eylül Çarşamba günü yapıldı. Fatih, Haliç Cad. Şair Nabi Sokak. No: 47/3 Azim Apt. Fatih/İstanbul'dan Hamdi Temizel, COMX 35 bilgisayar kazanan ikinci okurumuz oldu.

BİLİNMEYEN ■ Cilt: 4 ■ Sayı: 40 ■ Fiyatı: 250 TL. (KDV dahil) Kıbrıs'ta 330 TL.

KARACAN YAYINLARI A.Ş. adına sahibi: ALİ KARACAN ■ YÜRÜTME KURULU: ALİ SAYDAM ■ ENGİN KÖSEBAY ■ OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU
YAZI İŞLERİ: Genel Yayın Yönetmeni: ALİ SAYDAM ■ Yazı İşleri Müdürü: FAİK AKIN ■ Yazı İşleri Müdür Yardımcısı: ERCAN ALTAZLI ■ YAYIN KURULU: Ata Nirun, Cem Çobanlı, Prof. A.J. Ellison, Dr. J.Allen Hynek, Brian Inglish, Colin Wilson ■ Ankara Temsilcisi: ÖNDER ŞENYAPILI ■ İzmir Temsilcisi: ERKAN SEVİNÇ
İDARE: Genel Koordinatör: OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ Mali Koordinatör: ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU ■ İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: ESER NOYAN ■ Satış Müdürü: DÜNDAR İNCESU
TEKNİK: Art Direktör: ERTAN GÖKEMRE ■ Teknik Müdür: NURETTİN ÖZAKSEL ■ Teknik Müdür Yardımcısı: M. SABİT UÇUK ■ Düzelti Servisi Şefi: SERRA TÜZÜN ■ Dizgi-Pikaj-Montaj: KARACAN YAYINLARI ■ Renk ayrımı: ORBİS-LONDRA, ÇALİ GRAFİK-İSTANBUL ■ Baskı: HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL ■ Adres: BİLİNMEYEN, Basın Sarayı Cağaloğlu/İstanbul. P.K. 1134 Sirkeci/İstanbul. Tel: 527 00 34 - 526 69 00 Telex: 23360 ■ Ankara Bürosu: Tunus Cad. 6/4 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 18 20 15 Telex: 42512 MİLT TR ■ İzmir Bürosu: 1379 Sok. 59/215 Alsancak/İZMİR Tel: 13 73 91 Telex: 52651 MİLT TR ■ Abone yıllık (52 sayı) 9.500 TL, 6 aylık 5.000 TL. ■ Posta ücretleri yayınevimize aittir. (Abone ücretleri posta havalesiyle gönderilebileceği gibi İş Bankası Cağaloğlu/İstanbul Şubesi nezdindeki 20 no'lu hesabımıza yatırılabilir).

© Copyright: Orbis Publishing Ltd. London, England ■ Türkiye'de yayın hakkı: KARACAN YAYINLARI

Destanlar, masallar onlarla dolu

Ejderhalar

Yüzyıllar boyunca, ateşler saçan dev ejderhalar, destanların, masalların başlıca konularından biri oldu. Hem Doğu, hem de Batı uygarlıklarında hep adı geçen bu efsanevi yaratıkların olağanüstü güçleri nereden kaynaklanıyor?

YILAN BİÇİMİNDEKİ kanatlı ejderhanın hemen hemen tüm Doğu, hatta bazı Batı efsanelerinde adı geçer. **Perseus, Marduk, Herkül, Siegfried, Aziz George, Beowulf**, dünyaca ünlü efsanevi kahramanlar olup, onunla dövüşmüş ve onu öldürmüşlerdir. Ama o hep ölüme karşı gelir. Halkın kafasında, yarasaya benzer, pullarla kaplı, tüylü kanatlı, heyula bir sürüngen canlanır. Ateş püskürtür, hazineleri korur, sık sık göllere dalar. Kanı, diğer tasarlanabilen yaratıklardan daha zehirlidir.

Bilimkurgu için iyi bir malzeme

Birçok rivayet, devamlı olarak bu eski efsanenin başlıca öğelerine etkide bulunur. İngiliz yazar **J. Ronald Tolkien**'in **The Lords of the Rings** adlı kitabında sözünü ettiği ejder **Smaug**, bir dağ hazinesini bekler. Bu hazine, yığınla kıymetli mallar, işlenmiş ve külçe altın, değerli taşlar, mücevherler, kızıl ışık saçan tunç eşyalardır. **Anne McCaffrey**'in bilimkurgu kitaplarındaki ejderhalar ise ateş-

İngiliz yazar Tolkien'in "The Hobbit" adlı eserinde geçen ejder Smaug. Ejderlerin geleneksel görevlerini sürdürür ve efsanevi bir hazine höyüğüne gözcülük eder (altta).

tuğlasıyla beslenir. Bunlar, sindirim sistemindeki asitle birleşince, zehirli fosfin maddesini üretirler. Canavar öne doğru soluğunu püskürtünce, havayla temas eden gaz tutuşur ve alev alır. **C. S. Lewis**'in **The Voyage of the Dawn Treader** (Şafak Gezgininin Yolculuğu) adlı kitabında **Marnian** adındaki ejder, vadideki ininden yukarı tırmanırken, uçmanın zevkine varır. Bir sıçrayışta tırmanmak ister ve sıçrar sıçramaz, uçmakta olduğunu fark eder.

Bazı dinlerde de yeri var

Hıristiyan geleneklerinde ejderha, şeytan biçiminde tasarlanırdı. Melek **Mikâil,** ejderha, canavar şeklindeki tüm şeytanları toplayıp cennetten atmıştı. Ancak her zaman böyle olmamıştır. Gerçek ejderha, iyi ve kötü nitelikleri birleştiren karmaşık bir yaratıktı. İnsan kurban edilerek yatıştırılan bir canavar, sulak yerlerin bekçisiydi, hatta dilerse yağmur yağdırırdı. Ejderi kılıçtan geçirmek, dünyayı rahata kavuşturmaktı. Bu kurgusal gelişim halen hem Doğu, hem de Batı folklorunda işlenir. Hatta çeşitli yıldönümlerinde kutlanır.

Eski Yunan kahramanı Herkül, çok başlı ejderhayı, 12 savaşçıdan ikincisi olarak parçalar (sağda).

İslam kahramanı Rüstem, kendisinden istenen yedi dilekten ikincisi olarak ejderhayı öldürüyor (üstte).

"Aziz Mikâil ve Ejder" tablosu, 1470'lerde Bartolomeo Bermejo tarafından yapılmıştır. Burada, ejder bir iblis, Aziz Mikâil ise cenneti savunan kişi olarak görülür (sağda).

Her yıl kutlanıyor

Ejderha, sessiz tiyatroda, belli başlı bir karakterdir. Aziz George tarafından öldürülür, hekim tarafından tekrar diriltilir. Sicilya'da bir ejderhanın modeli, iki devasa ekmek somunuyla birlikte Aziz George Günü kutlanırken konvoyda taşınır. Festivalin sonunda somunlar küçük parçalara bölünür. Her çiftçi, buğdaylarının verimini artırması için, kendi parçasını tarlasına gömer.

Bavyera'da ejderi kılıçtan geçirme oyunu, yaz ortasında oynanır. Bu oyunun en can alıcı bölümü, ejderha modelinin içinde taşınan bir torba kanın, Aziz George tarafından deşilmesidir.

Bu kan, seyredenler tarafından silinir ve daha sonra ekin biçmeye yardımcı olması için araziye sürülür.

Çinlilerin yeni yılında, kâğıt veya bambulardan yapılma dev ejderha modelleri, sokaklardan kortej halinde götürülür. Ejder hareketlidir ve her an her yerdedir. Bu yaratığın etkisi yaygındır. Birçok kültürdeki yaradılış efsaneleri, onu her şeyin başlangıcı olarak kabul ederler.

"Kaostan evren yaratıldı"

Bir Babil efsanesi olan **Enuma Elis,** başlangıçta, güçlü Kral Marduk'un büyük ejder **Tiamat** ile dövüşüşünü ve onu öldürüşünü anlatır. Ejder, orijinal kaos (karmaşa evren) sıvısından oluşmuştur. Bu zaferin sonunda Marduk, yeri ve göğü yaratır. Efsane şöyle devam eder:

"Canavarı bir istiridye gibi ikiye ayırdı. Yarısını yukarı kaldırdı ve gökyüzü olarak yerine tespit etti. Demir parmaklıkları indirdi ve başına nöbetçiler dikti. Onlara, ejderin suyunu kaçırmamalarını emretti. Ejderin ikinci yarısı dünya haline geldi. Böylece kargaşa düzene girdi. Kaostan evren yaratıldı."

Kötü bir ejderha

Hinduizmin kutsal kitabı olan Vedalar'ın bir bölümü olan Rig Veda'da, M.Ö. 1000 yılla-

rında derlenmiş bir Sanskrit ulusal marşı bulundu. Bu Hint efsanesinde, yiğit Tanrı **İndra**'nın **Vritra** adlı büyük bir ejderi yakalaması anlatılır. Bu ejder, dünyanın hayat veren tüm sularını kapamıştır. İndra, canavarı öldürür. Suyu salarak bir kez daha binlerce çaya, dereye, nehre su verir. Bu çatışma sadece bir kez kazanılmış, Tanrı'nın tek zaferi olarak görülmez. Aksine, yapılması gereken ve tekrar tekrar muson yağmurlarını yağdırarak kuraklığı yok eden bir savaş olarak anılır.

Yanardağları seviyor

Eski Yunan mitolojisindeki canavar **Typhon**, ilk klasik ejderhadır. Yanardağlarla ve yükseklerde esen rüzgârlarla arkadaşlık ederdi. Eski Yunanlı şair **Hesiod, Theogony** adlı eserinde, bu ejderi, şaşılacak derecede iğrenç karakteristik yönleriyle, batılıların görüşlerine sunar:

"Omuzlarının üzerinden, yüz yılan kafası çıkıyordu, bunlar korkunç birer ejderdi, ve kafalar, yalanıyorlardı kara dilleriyle, ve gözlerinden ateş pırıldıyordu insan olmayan başların, kirpikleri arasından. Tüm başlardan alevler püskürüyordu, gözlerinden ışıltılar çakarken ve bu bu korkunç başların her biri, uğulduyordu, çevreye her türlü müthiş ses yayarak."

Typhon denen bu ejder, **Zeus**'la büyük bir çatışmaya girerek onu orakla sakatlar. Tanrıların habercisi **Hermes**, Zeus'u iyileştirir. Zeus da, Typhon'u Sicilya'da tüm Thrace

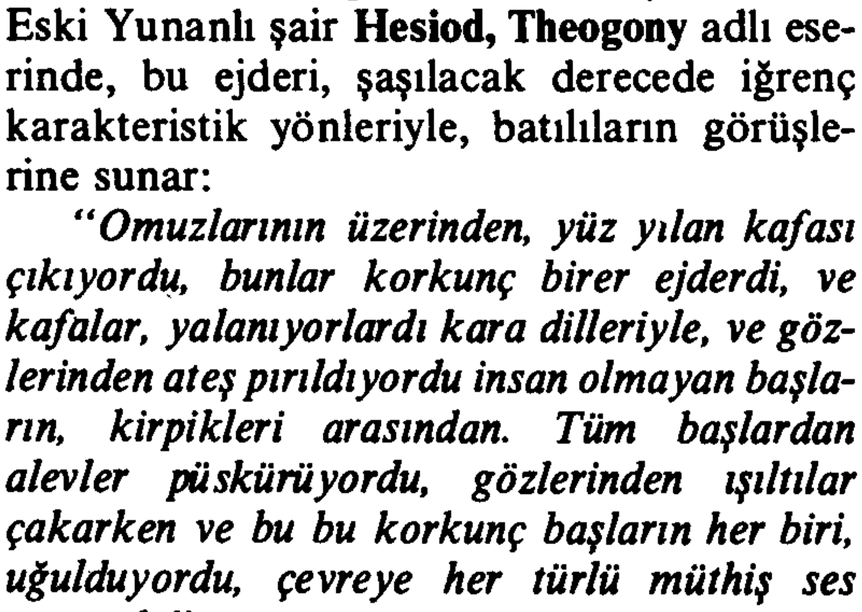

Bir Asya mührü. Yiğit Marduk, Deniz Tanrıçası ve tüm Tanrıların anası Tiamat'ı öldürüyor (solda).

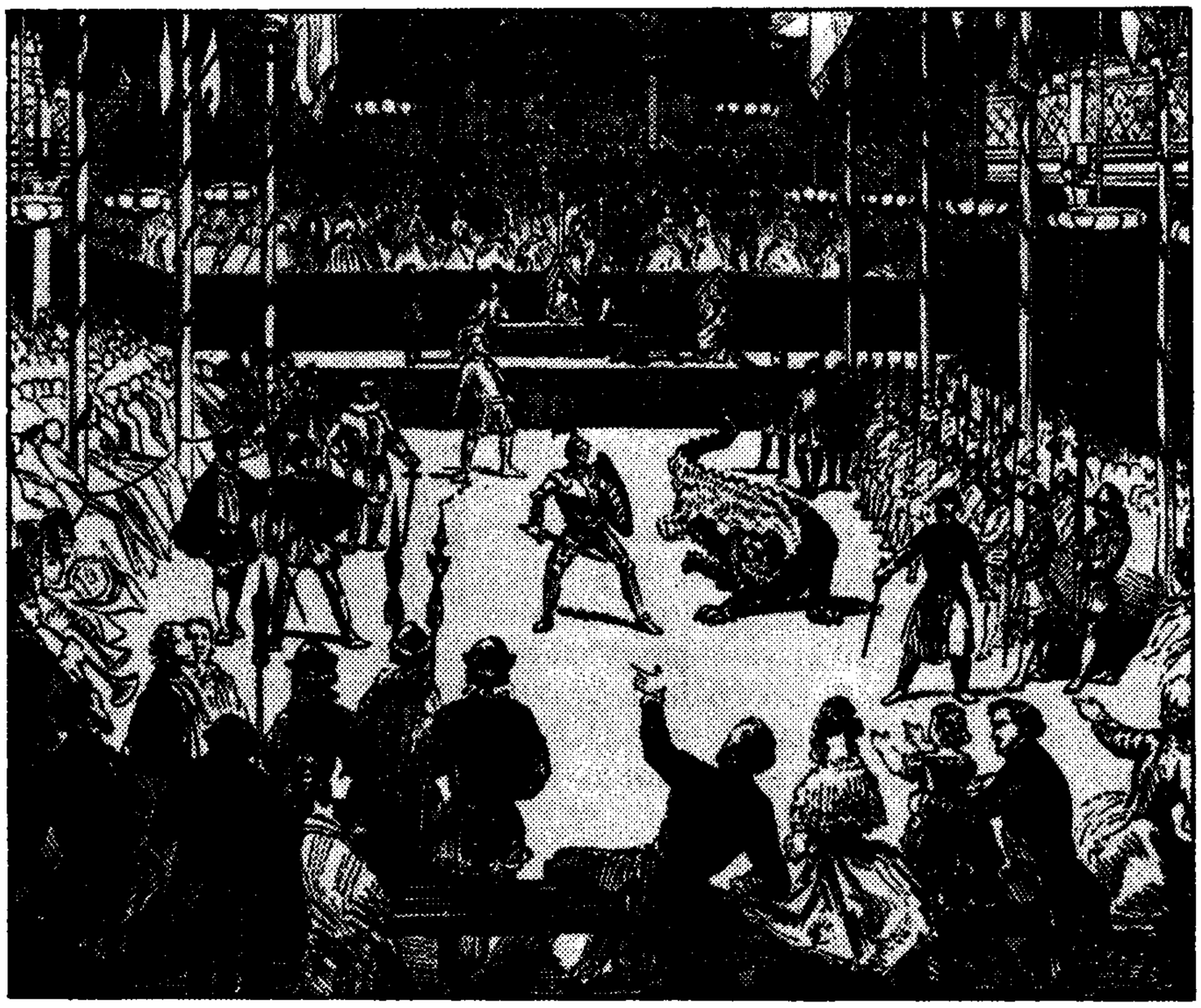

1849'da Manchester'de Free Trade Salonu'nda yılbaşı günü. Mekanik Enstitüsü'nden bir üye, İngiltere'nin en büyük azizi rolünde, uygun bir kıyafete büründü. 5000 seyircinin önünde bir ejderi kılıçtan geçirdi. Ejderhanın parçalanmasından sonra, dans başlayacaktır (üstte).

Şiir kitabı "Moore of Moore Hall"den bir resim. Wantley Ejderi'ni kılıçtan geçirmeden önce kahraman, ona meydan okurken görülüyor. Seyirciler, çarpışmayı güvenli bir uzaklıktan izliyorlar (üstte solda).

boyunca izler. Sonunda onu Etna Dağı'na gömer.

Herkül onu göğe fırlatınca...

Typhon, eski Yunan mitolojisindeki birçok canavarın babasıdır. **Chimera, Nemean aslanı, Prometheus**'un hayatını kemiren kartal ve çok başlı ejder, eski Yunan'ın süper adamı kahraman Herkül tarafından öldürülür. Herkül, on iki savaşçının ikincisi olarak bilinir.

Hydra (su yılanı) denen yaratık, Argos'un yakınında Lernecan batağı çevresindeki insanlara korku salarak, bir çınar ağacının altında yaşardı. Sadece zalim ve zehirli değil, aynı zamanda kendini yenileyendi de. Herkül, savaş arabacısı **Iolaus**'u çağırdı. Kendisi, canavarın başlarını keserken, o da her boynun kökünü dağladı. Ve bu şekilde, yeniden başların çıkması önlenmiş oldu. Sonra yaratığın kanına oklarını batırdı, uçlarını öldürücü zehre buladı.

Typhon'un başka bir çocuğu olan ejder **Ladon** da Herkül'e karşı savaşta yer aldı. Herkül onu gökyüzüne fırlattı. Halen Draco (Ejder) Takımyıldızı olarak geceleri gökyüzünde parıldıyor. Ladon, orada, Zeus'un karısı Tanrıça **Hera**'ya düğün hediyesi olarak bilinen ejderlerin ilkidir.

Tanrılarla çarpışan ejderler

Bekçi ejderha motifi, eski İngiliz, Norveç ve Alman efsanelerinde sık sık ortaya çıkar. Canavara karşı duran kahraman teması devamlı işlenir. Ancak hem kahraman, hem de canavar, klasik atalarından farklıdır. Kuzey Avrupa'nın eski öykü ve destanlarındaki düşünce tarzı kasvetli ve kötümserdir. Almanların **Nibelüngen**, İzlanda'nın **Eddas**, Anglo-Saksonların **Beowulf**'unda olduğu gibi.

Kahramanlar, Tanrılardan yanadır. Ama Tanrılar, haklı oldukları halde, kazanan taraf değillerdir. Ejderhalarla yine de karşılaşır, dövüşür, öldürürler. Ancak zafer olasılığı yoktur. Kişinin kaçınılmaz ölümle yüzleşmesi gibi, cesaretle son kahramanlık sınavından geçerler. Böylece, Norveçli kahraman **Sigurd, Fafnir**'le yaptığı destansı savaşta ölür. Daha sonra Siegfried olarak **Wagner**'in **Nibelunglar'ın Loncaları** adlı eserinde yer alır.

Gece karanlığında uçuyordu

Anglo-Sakson destan kahramanı Beowulf da iğrenç bir canavar olan **Grendel** ile gençliğinde çarpışır ve onu öldürür. Böylece haklı bir şöhrete erişir. Ne var ki, yaşlılığında başka bir ejderhayla karşılaşır. Ülke halkına korku saçan canavar, sık sık karanlıkta ortaya çıkar. Pullu, solucan biçimli zalim yaratık, ölü höyüklerinden ortaya çıkar. Alaza bürünerek, gece karanlığında alev alev uçar. Yerde ve dağlarda gizli hazineleri korumak, eski altınlara gözcülük etmek alışkanlığındadır. Ancak bu yaptığından, tarih boyunca bir kazancı olmayacaktır.

Erkek akrabası **Wiglaf** dışında tüm arkadaşlarını yitiren Beowulf, höyük bekçisi ile müthiş bir çatışmaya girer. Kılıcı kırılır, ejder **Naegling** onu yener. Kalkanı, yaratığın kavurucu soluğuyla parçalanır. Ama üçüncü saldırıda Beowulf, devasa ejderin yumuşak göbeği altından bir yara açmayı başarır.

"Çöreklenmiş solucan, keskin demirin darbeleriyle dilimlendiği için, hazineyi artık koruyamayacaktı. Uzaklara uçabilen canavar, ölümcül yaralanmıştı. Hazinesini ardında bırakarak yeraltına daldı. Artık havada kıvrılarak uçamayacaktı. Ölüm, gece vakti, azametle gelip bulmuştu, onu. Kralın elinden aldığı hazineden oluşan serveti de yere saçılmıştı."

Ancak Beowulf yaralanmıştır. Canavarla birlikte ölür.

Bu öykü, 1000 yıllarında, eski bir İngiliz destanından, en ilkel şekliyle kaynaklanmıştır. Bu efsanelerden başka bir motif ortaya çıkar: Ejderhaların demirle yaralanmaları, daha sonra her türlü peri, vampir ve şeytan öyküsünde kullanılacaktır.

Gökyüzündeki ejder

Kelt mitolojisinde de ejderhalar önemli bir rol oynarlar. Romalılardaki gibi, ejderha, Keltlerde de ulusal bayrağa kadar girmişti. Doğu Roma İmparatorluğu yöneticilerinin sancaklarında da pembe bir ejder görülür. Romalı bir yazar olan **Marcellinus, Constantius**'un Roma'ya girişinde, çevresindeki askerlerin sancaktaki ejderin üç boyutlu modelini giymiş olduklarını anlatır: *"Islık çalıyorlar ve canlıymışcasına çevreyi tehdit eden sesler çıkarıyorlardı."*

Keltlerin ejderi, **Y Ddraig Coch**'tu. Kral **Arthur**'un babası **Uther Pendragon** tarafından bir sancağa uyarlanmıştı. Uther, gökyüzünde bir ejder gördüğünü anlattı. Kâhinler, bunu, ağabeylerinin saltanatına vâris olacağı şeklinde yorumladılar. Bu olaydan sonra, Uther, iki muhteşem ejderli sancak yapılmasını emretti. Birinin, Winchester katedralinde korunmasını buyurdu. Diğerini, uğur, güç ve kuvvet getirmesi için savaşta yanında taşırdı.

Kelt edebiyatında, ejder sözcüğü, liderliği ifade etmek için kullanılan bir simgeydi. "Pen-dragon" dendiğinde, bu kişi, tehlikelerden ve savaşlardan defalarca kurtulmuş, her şeyin üstesinden gelen bir süper-lider anlamı taşırdı. Bu edebi lakap, Galler'le birlikte İngiltere sınırları boyunca, birçok ejderha efsanesini ortaya çıkardı. Kılıçtan geçirilen bu ejderhalar, yerlerde sürünen canavarlar olmayıp, muhtemelen, Galli kahramanların liderleriydi.

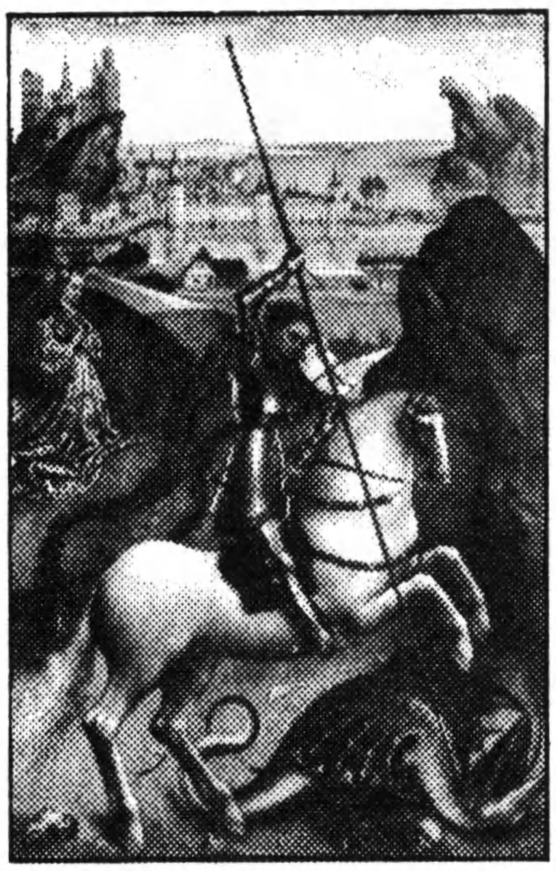

Ortaçağ görüşüyle bir ejder öyküsü. İğrenç canavarla çevrili, beyaz atına binmiş muzaffer şövalye ve hareketsiz duran soylu doğmuş hanımefendi (üstte).

Ejderle çarpışan şövalye

Yabancı bir ülkeden gelen bir gezgin şövalye, tüm ülke halkını yasta bulur. Ülkenin kral ve kraliçesi, şatonun kulelerinde ağlamaktadır. Çevresindeki topraklar çorak ve ıssızdır. Hiçbir ot yetişmez, çiçekler açmaz, sadece kırık ve kavruk ağaç gövdeleri, ölümlerini bekler gibidir. Bir ejderha, kralın ülkesini mahvetmektedir. Çok kişi, onu memnun etmek için, bir insan kurban seçimi kurasına katılmıştır. Seçim, kralın öz kızına vurmuştur. Genç kız mücevherlerini takarak süslenir ve kurban kazığına bağlanır.

Şövalye, şimdiye dek kazandığı başarılarına bir yenisini katmak için isteklidir. Prensesin salıverilmesini talep eder. Ancak kız, kendisini bırakması için ona yalvarır. Sadece kendisinin ölümü, babasının ülkesini kurtaracaktır. Şöyle ya da böyle, şövalye, ejderle savaşmayı kafaya koyar. Ejder prensese yak-

Aryen kahramanı Siegfried, canavar Fafnir denen büyük bir efsanevi ejderhayı öldürür (altta).

laştığında saldırır, demir mızrağını saplayarak onu öldürür. Hazine sandıkları, ejderin ininden kralın sarayına geri getirilir. Şövalye, prensesle evlenir ve mutlu bir yaşam sürerler.

Bu, ana teması bakire olan bir öyküdür. Dilden dile dolaşan motiflerin belirlediği bir temel tiptir. Ayrıntılar, yöresel durumlara uygun olarak değişir.

Aziz George efsanesi

Genel yaklaşımlar, Aziz George'un öyküsü doğrultusundadır. Diğer bakire efsaneleri, eskilere, klasik **Perseus** öykülerine kadar uzanır. Perseus, Etiyopyalı (Habeşistan) Prenses **Andromeda**'yı Deniz Tanrısı **Neptün** tarafından gönderilen bir deniz canavarından kurtarır.

Aziz George efsanesinin birçok yorumu vardır. Bu Hıristiyan menkıbesinde, putperestlerin şeytan-ejderinden kurtarılan bakire, kiliseye sunulur. Hıristiyanlığın ilk çağlarında şövalye-aziz, eşdeğerde yorumlanırdı. Ejderhanın daha uzak akrabaları, yılanlar ve sürüngenler, İngiliz folklorunda büyük bir yer tutar.

Zehirli soluğu vardı

Efsaneler, alışılagelmiş biçimde, ünlü kahraman - yiğit - canavar öykülerinin geleneğini sürdürür. Ancak birçok yöresel ayrıntıları içerirler. Loschy tepesinin ejderi, **Lambton** solucanına benzer. Kendi kendine parçalarını ekleyen bir canavardır. Efsane kahramanının köpeği yardımıyla zafer kazanır. Sahibi canavarı parçalarken köpek, parçaların birleşmesi için çaba harcar. Ne yazık ki, ejderin zehirli soluğu hem köpeğin, hem de sahibinin ölümüne neden olur.

Mızrakla öldürdü

Linton solucanı, 12. yüzyılda bir süre, Roxburgh ve İskoçya'da küçük bir bölgede korku yaratmıştı. Şatoları yıktı, insanları katletti. Laristonlu **Somervill** adlı bir şövalye tarafından da farklı bir yöntemle öldürüldü. Bu, demir mızrak saplamanın bir türüdür. Mızrağı, bir turba (yer kömürü) parçasıyla kaplıydı. Bunu, yanan zifte daldırdı. Bu ateşten top, ejderin bağırsaklarını kavurdu. Wormington tepesindeki kıvrımlı dağların, solucanın can çekişmesi sırasında oluştuğu söyleniyor.

Roxburgshire'daki Linton tepesi. Kıvrımlarını yapan, Linton solucanıdır (üstte).

Aziz George ve ejderhanın Habeşistan'daki anlayışla resmedilişi. Bazılarına göre gerçek Aziz George, Kuzey Afrika'dan geldi (solda).

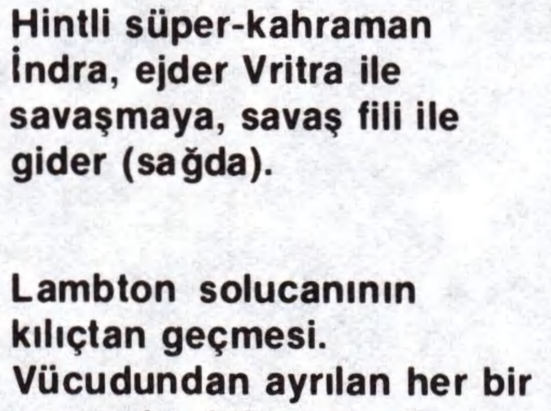

Hintli süper-kahraman İndra, ejder Vritra ile savaşmaya, savaş fili ile gider (sağda).

Lambton solucanının kılıçtan geçmesi. Vücudundan ayrılan her bir parça, başlı başına güç taşır. Lambton'ın varisi, keskin bıçaklarla donatılmış bir zırh giyer. Ejderin inine yakın, nehirde bir kayalıkta pusu kurar. Ejder ona sarılınca, keskin bıçaklar tarafından parçalanır. Nehir, bu tehlikeli gövde dilimlerini sürükler ve yeniden birleşmelerini sağlar (altta).

Nereden kaynaklanıyor?

İngiliz folklorunda 50 değişik ejder öyküsü vardır. Dünya üzerinde ise binden fazla. Niçin bu kadar çok? Ejderin gücü nereden kaynaklanıyor? Her şeye rağmen bu efsanelerin çekiciliğini azaltan veya kökten değişmelerini sağlayan tatmin edici, akılcı bir açıklama yoktur.

Ejderhalar günümüzde de var mı? Sayfa 1013'te.

200 yıldır yaşadığı söyleniyor

Ölümsüz Kont

18. yüzyıl Avrupa saraylarına tepeden inme, türedi bir insan girdi. Gerçekte nereli olduğu ve gerçek adı bilinmiyordu. Kendi kendine St. Germain Kontu unvanını vermişti. Simyager, sanatçı, diplomat ve serüvenci bu insanın halen yaşadığına inanılıyor. Aşağıdaki yazı, Kont St. Germain efsanesinin kökenlerini araştırıyor.

HÂLÂ BÜYÜK BİR gizem taşıyan **St. Germain** Kontu hakkında ilk tarihsel kayıt, 1740'larda Viyana sosyete haberlerinde geçiyor. Son derece şık ve zarif, 30 yaşlarındaki bu insan, oldukça yakışıklıydı da... O yıllarda gözalıcı renkli ipek ve saten giysiler modaydı. Ancak, Kont St. Germain, aksine siyah rengi seçiyordu. Çok sayıda olan değişik elbiselerinin tümü siyahtı. Yalnızca boyun bantı ve gömlek göğüslüğünün fırfırı beyazdı. Bu ona ciddi bir görünüş sağlıyordu.

Doğrusu, kimse onun giysisinin rengiyle pek ilgilenmiyordu. Çünkü tepeden tırnağa her yerinde elmas ve pırlanta takılar görkemle parlıyordu. Parmaklarında, aksesuarlarında, bastonunda, enfiye kutusunda ve ayakkabılarının üstünde ışıldayan elmaslardan başka, para kesesi de düzinelerle elmasla doluydu. Bunları para niyetine kullanıyordu. Altına tenezzül etmez bir hali vardı. Zengin olmaktan çok, bir mücevher yontucusuydu. Onun yontuları zarif, soylu gerdanları süslüyordu.

Bilim adamı

Kont St. Germain, ilk kez Fransa'nın Belle adalarında fark edilmişti. Ada valisi, bu sırada amansız bir hastalığa yakalanmıştı. Kayıtlar bu hastalığın ne olduğunu yazmıyorlar. Ama, Kont St. Germain valiyi ölümden kurtaran esrarengiz bir tedavi uygulamıştı. Ada valisi ona minnettar olarak, Fransa'ya atandığında, birlikte Paris'e götürdü. Orada malikânesinden bir bölümünü ona verdi. Ayrıca o çağın modern sayılacak bir laboratuvarını da finanse etmişti. Mücevherci olarak bilinen St. Germain Kontu'nun bir de bilim adamı olduğu böylece ortaya çıktı.

70 yılda hiç yaşlanmamış

Vali onu modacı **Lobkowitz** ve Kont **Zabor**'la tanıştırmıştı. Almanya'da başlayan arkadaşlık, daha sonra Viyana Sarayı'nda da Kont St.

Kendisine St. Germain Kontu adını ve unvanını veren esrarengiz adamın bilinen tek portresi (solda). Tablo, kontun ölümünden bir yıl önce kehdisine hayran olan Urfé Markizi'nin koleksiyonunda yer alıyordu. St. Germain Kontu, İskoçya kuvvetlerinin yenildiği 1745 Culloden savaşında, yenilen tarafın casusu olduğu iddiasıyla tutuklanmıştı (altta). Kont St. Germain'in, veliaht olduğunu söyleyen Charles Edward Stuart'a (altta solda) bağlılığını bildiren mektubu, bu tutuklanmanın gerekçesiydi. Fakat hemen serbest bırakıldı. Daha sonra yeniden Paris'e döndü ve Fransa Kralı XV. Louis ile metresi Jeanne Antoinette de Pompadour'un (sağda) hizmetine girerek onların gözdesi oldu. Kral, onu Den Haag kentine diplomat olarak gönderdiğinde, eski arkadaşı Giacomo Kazanova'nın (sağda altta) düşmanlığını kazandı. Kazanova, Kont St. Germain'in birçok sırrını biliyordu.

Germain'in tanınmasına yol açtı. Paris'teki olağanüstü durum olmasaydı, bu adam, sıradan biri sayılabilirdi. Ancak, Parisli asillerin soyağacı ile şeref konuklarının kaydedildiği "Kronik"de yer alan Madam **B.**'nin anılarında Kont, "Şeytan" olmakla suçlanıyordu.

Çok yaşlı olan bu kadın, yine kendi çağdaşı olan yaşlı Kontes **Von Gregory**'nin verdiği partiye gitmişti. Orada soylular birbirlerine tanıştırıldığı için, Madam B., Kont St. Germain'in teşrifatta takdim edilmesiyle ilgilendi. Otuz küsur yaşlarındaki bu adamı, son eşinin Venedik elçisi olduğu 1670'lerden tanıyordu. Acaba uzak anılarda kalan öteki Kont St. Germain onun babası mıydı?

Bu soruya Kont St. Germain, *"Hayır"* dedi, *"O bendim, sizi bir genç kızken hatırlıyorum."*

"Siz bir şeytansınız"

Madam B., hafızasını yokladı. 70 yıl önce-lerinde 45 yaşlarındaki bir St. Germain kontunu hatırlıyordu. Şimdi o adam, 70 yıl sonra ve daha genç olarak karşısına çıkmıştı. Yaşlı kadın bir açıklama bekliyordu:

Kont gülümseyerek, *"Madam, ben oldukça yaşlıyım..."* dedi.

Madam B. ise şöyle dedi: *"Benim genç kızlığımı hatırladığınıza göre, 100 yaşını aşmış olmanız gerekiyor."*

Kont St. Germain, kendinin iki katı yaştaki kadına, döneminin ayrıntılarını ve onun özel yaşamından pasajları anlattı. Özellikle, bu soylu kadının bir kez tutuklanmasının gerekçelerini söyledi. Çünkü kadın, bunu bir utanç sayarak, sosyeteden gizliyordu. Şimdi bu sırrının ortaya çıkması karşısında, yaşlı kadın çığlık atmaktan kendini alamadı: *"Siz olağan bir insan değilsiniz, bir şeytansınız!.."*

Kont da sesini yükseltti: *"Hatırınız için sizi bağışlıyorum. Bana hak etmediğim isimler takmaktan sizi men ederim..."*

Tutanaklar, Kont'un bu itham karşısında felç ya da krampa benzer tikler içinde hışımla salonu terk ettiğini yazıyorlar.

Kralın temsilcisi

Daha sonra Kont'un **XV. Louis**'nin metresi Madam **Pompadour**'u büyülediği söyleniyor. Bütün bunlar, St. Germain'in Londra'da tutuklanması dolayısıyla, hakkında yapılan soruşturma sonucu ortaya çıkmıştı. Serbest bırakılmasının nedeni de, Fransa Kralı'nın özel bir temsilcisi olduğuna bağlandı. Buna rağmen o sırada İngiltere ve Fransa, 7 Yıl Savaşları diye bilinen savaşın içindeydiler. Kont bu olaydan sonra yeniden Fransa'ya döndü. Buradan da yine diplomatik bir görevle, 1760 yılında Hollanda'nın Den Haag kentine atandı.

Bu sırada ünlü **Kazanova** da 7 Yıl Savaşları'na finansman kaynağı bulmak üzere aynı kentte, kral tarafından görevlendirilmişti. Çapkınlıkta başarılı olan Kazanova, savaş kredisi konusunda başarısızdı. Ama Kont St. Germain, hem onunla çok iyi bir arkadaş oldu, hem de kendinde bulunan karşı konmaz güçleri kullanarak, bu krediyi kolaylıkla ve bir defada aldı.

Kont kaçıyor

Kont St. Germain'in dilediğini kolayca yapmasını çekemeyenler de vardı. Kralın dışişleri bakanı ve Choiseul dükü, onun Fransa'nın barışlarını tehlikeye sokabileceğini söyleyerek, her nasılsa Fransa Kralı'nı kandırdı. Daha sonra bir komplo oluşturarak, Kont St. Germain'in ihanet ettiğini söyledi ve kralı inandırdı.

Ancak St. Germain, kıl payı giyotinden kurtularak, önce İngiltere'ye, oradan da Hollanda'ya geçti. Hollanda'da adını Kont

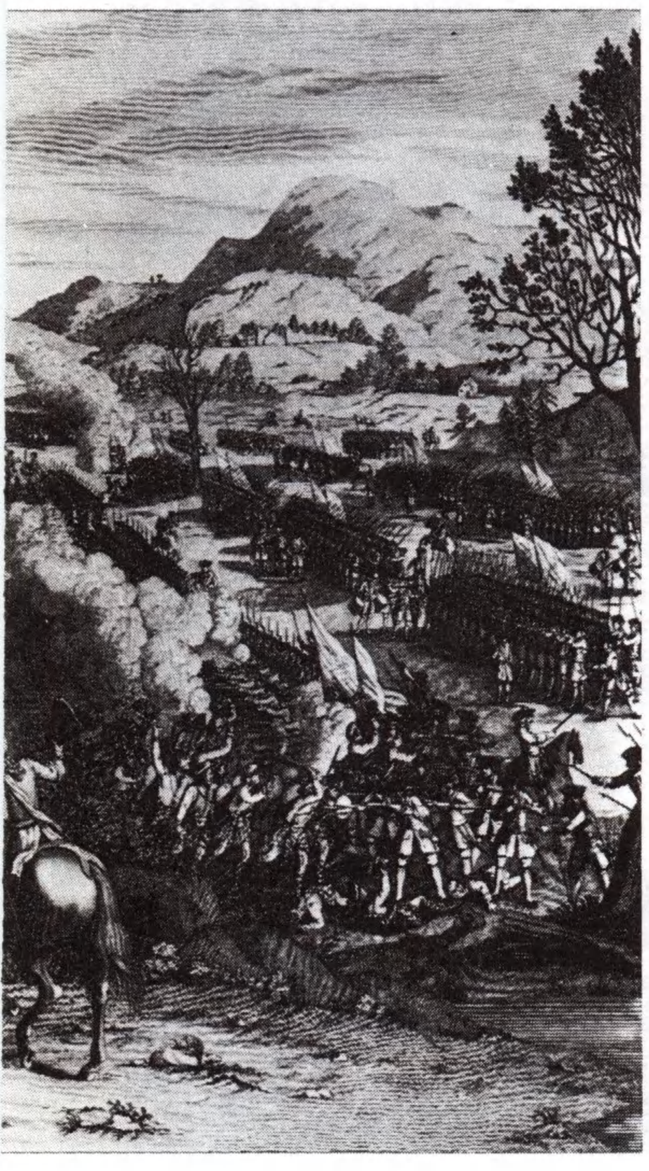

Surmont olarak değiştirdi ve saklandı. Bu sırada geçimini sağlamak üzere resim yaptı ve kumaş desenleri çizdi. Enfes tabloları ve kumaş boyama tekniği sayesinde para biriktirerek, çağına göre modern sayılacak bir laboratuvar kurdu. Bu laboratuvarı "Simya" ya da "Alşimi" denen, madenleri, altına çevirebilen tekniği araştırmak gerekçesiyle kurmuştu. Başarılı olup olmadığı bilinmiyor. Ama, bir anda 100.000 Hollanda lirası tutarında bir servete sahip olduğu ileri sürülüyor. Yani simyanın imkânsızlığının ötesine geçtiği söylenebilirdi.

Hollanda'da kaldığı süre içinde, Kont'un ününü duyan Belçikalı Markiz **Monferrat**'ın çağrısı üzerine Belçika'ya gitti ve orada Tournai kentinde aynı konuda bir laboratuvar daha kurdu.

Türklere yeniliyor

Sonraki yıllar için, tarihsel kayıtlar Kont'un Avrupa'nın birçok ülkesinde bir mirasyedi gibi para tükettiğini bildiriyor. Bu arada ünü, bütün monarşi çevresinin dikkatini çekiyordu. Büyük serüvenci, bû kez 1768 yılında Rus Çariçesi'nin özel danışmanı oldu. O yıl Türkiye ile Rusya Prut Savaşı'nın içindeydiler. Kont St. Germain Çariçe'ye taktik verdiği gibi, Rusya ile birlik gibi görünen, İngiliz ve Fransız diplomasisini de yönetti. Rusya ile bu iki ülkenin ilişkilerinin iyileşmesine neden oldu. Fransa, Kont tarafından Rusya'daki Fransız kolonisinin temsil edilmesini istedi.

Kont çok iyi bir diplomattı. Rus silahlı kuvvetlerinin başında olan Kont **Alexei Orlov** başarıları karşısında onu yüksek rütbeli bir subay olarak tayin etti. Kont St. Germain, yeniden bir isim değiştirerek, bu kez İngilizce bir isim aldı ve kendine General **Welldone** ismi verildi. Rusya'ya temelli yerleşmeye karar verdi. Kendisinden büyük bir asker ve âdeta peygamber gibi söz ediliyordu. Fakat 1770 yılında Çeşme Savaşı'nda Türk ordusuna yenilince, yeniden kaçtı ve yeni bir vatan aramaya koyuldu.

Kont, Leipzig'e giderek buraya yerleşti. Orada, nedeni bilinmeyen bir entrika tezgâhladı. Brunswick Prensi **Augustus**'un sözde tavsiyesiyle, dördüncü dereceden farmason oldu. Prusya Mason Locası'nın en büyük üstadı olan Augustus'un adını kullanması ona politik bütün yolları açmıştı. Ancak, Augustus, onun bir sahtekâr olduğunu, tavsiye etmediğini ve masonluğunun kabul edilemeyeceğini belirtti. Eğer hilesi anlaşılmasıydı, mason olmanın verdiği güvenle çok yönlü oyunlar oynayabilecekti. Fakat foyası ortaya çıkmıştı. Zaten masonluğun gizli simgelerini de bilmiyordu. Nitekim, mason olduğunu iddia ederken, bu gizli işaretler ile sınandı. Sonra da *"Masonik gizli işaretleri unuttuğunu"* bahane etti. Elbette bu çok zayıf bir savunmaydı.

Gerçekten öldü mü?

27 Şubat 1784 yılında St. Germain Kontu, Prens Karl'ın Eckenförde'deki malikânesinde öldü. Onun için hamisi, malikânenin civarındaki mezarının taşına şunları yazdı: *"Burada yatan kişi, St. Germain Kontu ya da Welldone diye bilinir. Hakkında başkaca bir bilgi yoktur. Bu kilise avlusunda gömülüdür."*

Fakat kont ölmüş müydü? 1784 ila 1820 yılları arasında çok sayıda tanık onun yaşadığını gördüler. Okültistler ise onun hâlâ yaşadığından eminler.

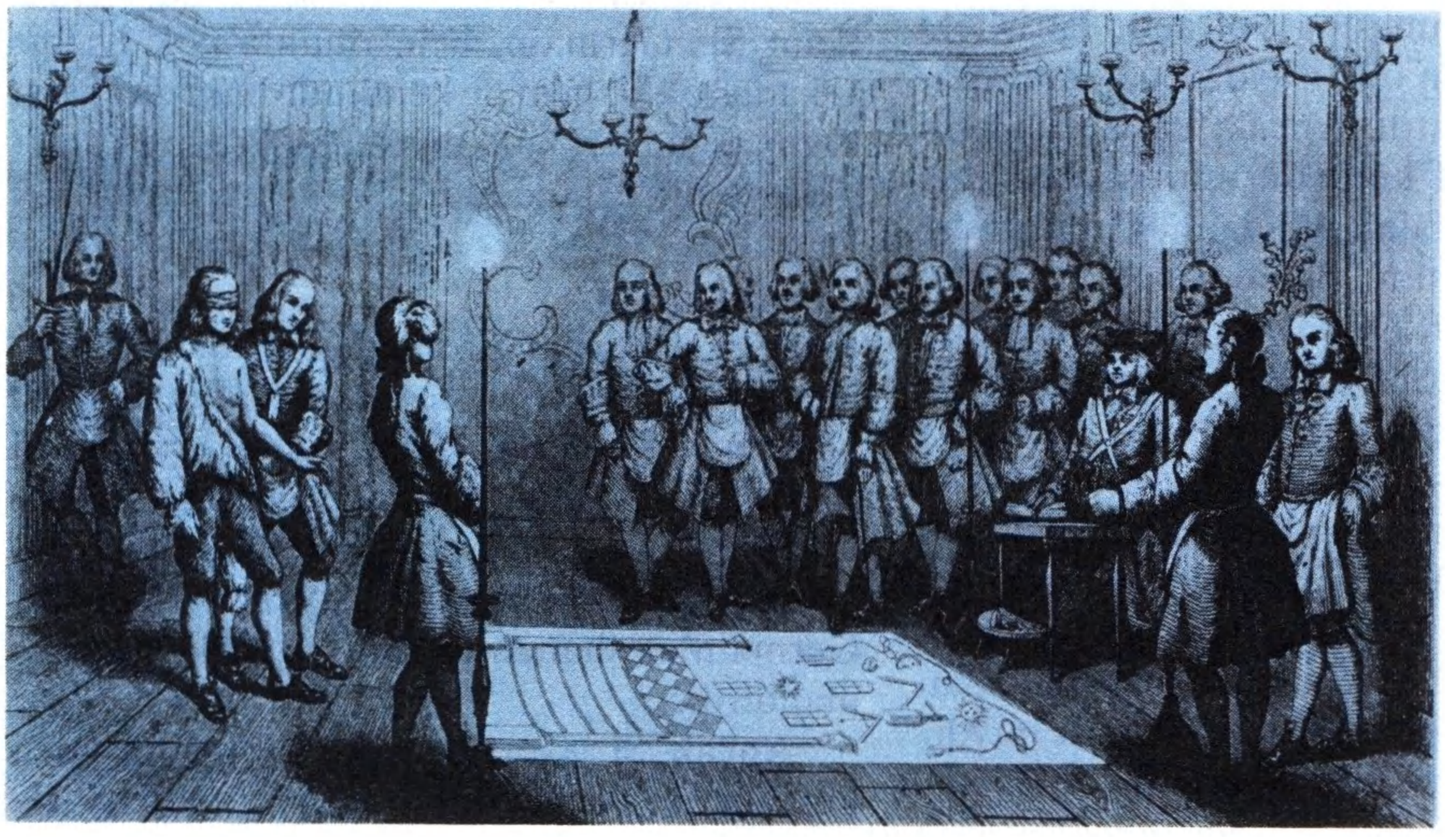

Kont St. Germain, Fransa' dan kaçmak zorunda kaldı ve Rus Çariçesi Büyük Katherine'nin hizmetine girdi (en üstte). Orada generalliğe kadar yükseldi ve "Welldone" adını aldı. Daha sonra yüksek dereceli bir mason olmak üzere başvurdu. Üstteki temsili resim, masonlûğun ilk derecesi için yapılan töreni gösteriyor. Daha sonra İskoçya ve Paris localarında 1749'larda terfi etti. Resimdeki sembollerle dolu yemin tahtası üzerine uzanılıp gerçekleştirilen tören resmi, Paris locasının tablosudur.

Kont St. Germain, son himayesine girdiği Hesse-Cassel Prens'i Karl'ın (sağda) malikânesinde öldü.

Geçmişi olmayan çocuk

1828'de Nüremberg'de birdenbire ortaya çıkan genci, kim buldu? Kim onu merak ve cesaretle konuşturdu? Nereden gelmişti? Geçmişi neydi? Aşağıdaki yazıda Kaspar Hauser'in gizemli yaşamı inceleniyor.

Kaspar Hauser, ilk kez Mayıs 1828'de Nüremberg sokaklarında ortaya çıktı. Kimse onun kimliğini ve nereden geldiğini bilmiyordu. Geçmişine ipucu olabilecek iki mektup taşıyordu. Ancak, derin araştırmalar, bir sonuç vermedi.

BAVYERA'NIN YÖNETİM MERKEZİ ve Almanya'nın ikinci büyük kenti olan Nüremberg, 19. yüzyıl başlarında iyice sönükleşmişti. Hohenzollenlerin görkemli ortaçağ dönemi geçmişti. Hanedan mensupları, eski kentin tepesindeki şatolarında oturuyor ve ülkeyi demir yumruk siyasetiyle yönetiyorlardı. Henüz gelişen sanayi devrimi dolayısıyla, kent yeniden canlanmaya başlamıştı. Nüremberg, beş yıl içinde tenha bir taşra kentinden, Avrupa'nın en ilgi çekici ve üzerinde en çok konuşulan merkezi haline geliverdi.

Bu heyecanın nedeni, 17 yaşlarında bir gençti. İlk kez 26 Mayıs 1828'de Unschlitt Meydanı'nda ortaya çıktı. Günlerden pazartesiydi ve bir halk bayramı olan Ausflug yıldönümüydü.

Yolda bir genç

Bir kundura tamircisi, sabah siparişlerini alırken, bir gencin, sokağın ortasında salınıp durduğunu fark etti. Çevresindekilere hayretle bakıyor, hafif hafif inliyordu. Delikanlının hasta olduğunu düşünen kunduracı, ona yaklaştı ve yardım önerdi. Bunun üzerine delikanlı birtakım bilinçsiz hareketlerde bulundu. Ancak sol elinde bir zarf tutuyordu. Kunduracı, üzerinde bir adres yazılı olduğunu gördü: "6. Süvari Alayı, 4. Süvari Bölüğü Yüzbaşısı'na". Merakı uyanan kundura tamircisi, yeni tanıştığı bu genci yüzbaşının evine götürdü.

Yüzbaşı evde değildi, ama uşağı, gelenleri içeri aldı. Onlara ikramda bulundu. Uşak ve kunduracı, aç kurt gibi sıkılmadan ekmek ve suya saldıran, fakat, et ve biradan uzak duran genci, büyük bir merakla izlediler.

"Oğluma göz kulak olun"

Yüzbaşı eve gelince, gençte bazı heyecan belirtileri oldu. Onun üniforması ve kılıcından hoşlanmış görünüyordu. Şu sözcükleri tekrarladı, durdu: *"Baba gibi asker olmak. Bilmiyor"* ve *"At, at"*. Bildiği sözcüklerin bu kadar olduğu anlaşılıyordu. Getirdiği zarf, iki mektup içeriyordu. Ancak iki mektup da fazla açıklayıcı bilgi taşımıyordu.

Biri, çocuğun annesinden olmalıydı ve şöyle diyordu: *"Oğluma göz kulak olun. Vaftiz edilmiştir. Babası, 6. Süvari Alayı'nda askerdi.'* Diğeri, muhtemelen 1812 Ekim'inde çocuğun devredildiği işçiden geliyordu. Ricada bulunan kişi, Tanrı'nın kendisine 10 çocuk verdiğini, onlar tarafından zaten bunaldığını ve buna daha fazla bakamayacağını yazıyordu. Görsel ve işitsel bağlara imkân vermeyen kapalı bir odada ailesinden ve dış dünyadan kopuk yaşamıştı. 5 yaşından itibaren böyle büyüyen çocukla ilgili can sıkıcı bazı bilgiler veriliyordu.

Karanlıkta dolaşıyor

Yüzbaşı, genci sorguya çekti, ancak bilinçli cevaplar alamadı. Sonunda, ziyaretçisinin "ya bir geri zekâlı, ya da bir budala" olabileceğine karar verdi. Kayıp biri olarak onu polise teslim etti. Polis de geleneksel sorularını sordu ve cevap olarak aynı saçma cümlelerle karşılaştı. Ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Onu bir hücreye kapattılar ve gözaltında tuttular. Genç yeterince sağlıklı görünüyordu.

Poliste onun hakkında şöyle bir rapor hazırlandı: *"Sağlıklı bir rengi var; soluk veya narin değil. Ayak tabanları ve avuç içleri yumuşak! Ayakları kabarcık içinde ve kanamış. Bulunduğunda, ayağında bir çift bot vardı. Bunlar, önden tırnaklarına basınç yapmış, topuklarını zedelemiş görünüyordu. Pantolonunun dizleri lime limeydi. Ceketi, eski bir redingot kesilerek yapılmış gibiydi. Elinde şapka taşıyordu. Bunun dışında, geçmişiyle ilgili hiçbir ipucu yoktu."*

Gencin durumu ile ilgili de şunlar yazılıydı:

"Kılı kıpırdamadan dört saat oturabiliyor. Yere uzanmıyor, uyumaya da çalışmıyor. En ufak bir rahatsızlık belirtisi göstermeden, kalıp gibi duruyor. Hatta, ışıktan çok, karanlığı yeğliyor. Karanlıkta, bir kedi gibi rahat hareket ediyor."

Ne deli, ne de geri zekâlı

Gencin, bacaklarını öne doğru uzatarak uzun müddet oturması nedeniyle, dizlerini bükememesinden ötürü hareket yeteneğini yitirdiği düşünüldü. Bu yüzden ayağa kalktığında sarsak adımlarla yürüyordu. Bu durumu incelemek üzere bir doktor çağrıldı.Doktor şu konudan kesinlikle emindi: *"Bu genç ne deli ne de geri zekâlı. Ancak, herhangi bir kişisel veya toplumsal eğitim görmemiş, aksine bunlardan katı bir şekilde, uzak tutulmuş..."*

Sonunda birisi, gence bir kâğıt ve kalem vermeyi akıl etti. Sonuç şaşırtıcıydı. Genç, sadece üç kelimeden oluşan çocuksu harflerle, kâğıdı doldurdu. "Süvari" ve **"Kaspar Hauser"**. İlk bakışta bunun kendisi olduğunu reddetti. Ama çevresindekiler, sanki eskiden beri biliyorlarmış gibi, Kaspar Hauser'in onun adı olduğunu hemen kabullendiler.

Oyuncak atları seviyor

Kaspar Hauser, (kâgıda yazdığından beri herkes onu bu adla anıyordu) bir bayram günü, kentte en fazla konuşulan konu oluverdi ve Nüremberg'e gece boyu canlılık kazandırdı. Meraklı izleyicilerden oluşan kalabalık, hücresinin dışında toplandı. Herhangi bir zorlama olmadan yemek yiyişini, uyuyuşunu ve hareketlerini izlediler.

Polislerden biri, oynaması için ona küçük bir oyuncak at verdi. Bundan çok hoşlandığı anlaşılınca, iyi niyetli kişiler, kısa sürede yarım düzineden fazla oyuncak at getirdiler. Ziyaretçilerin sayısı arttıkça, Kaspar, konuşma diline yeni yeni sözcükler ekledi. Birkaç haftada Belediye Reisi **Binder** ve kent yönetim kurulu üyelerinin önünde ifade verecek hale geldi. Kurul, "1 no'lu Bülten" adı altında, görkemli bir bildiri yayınladı.

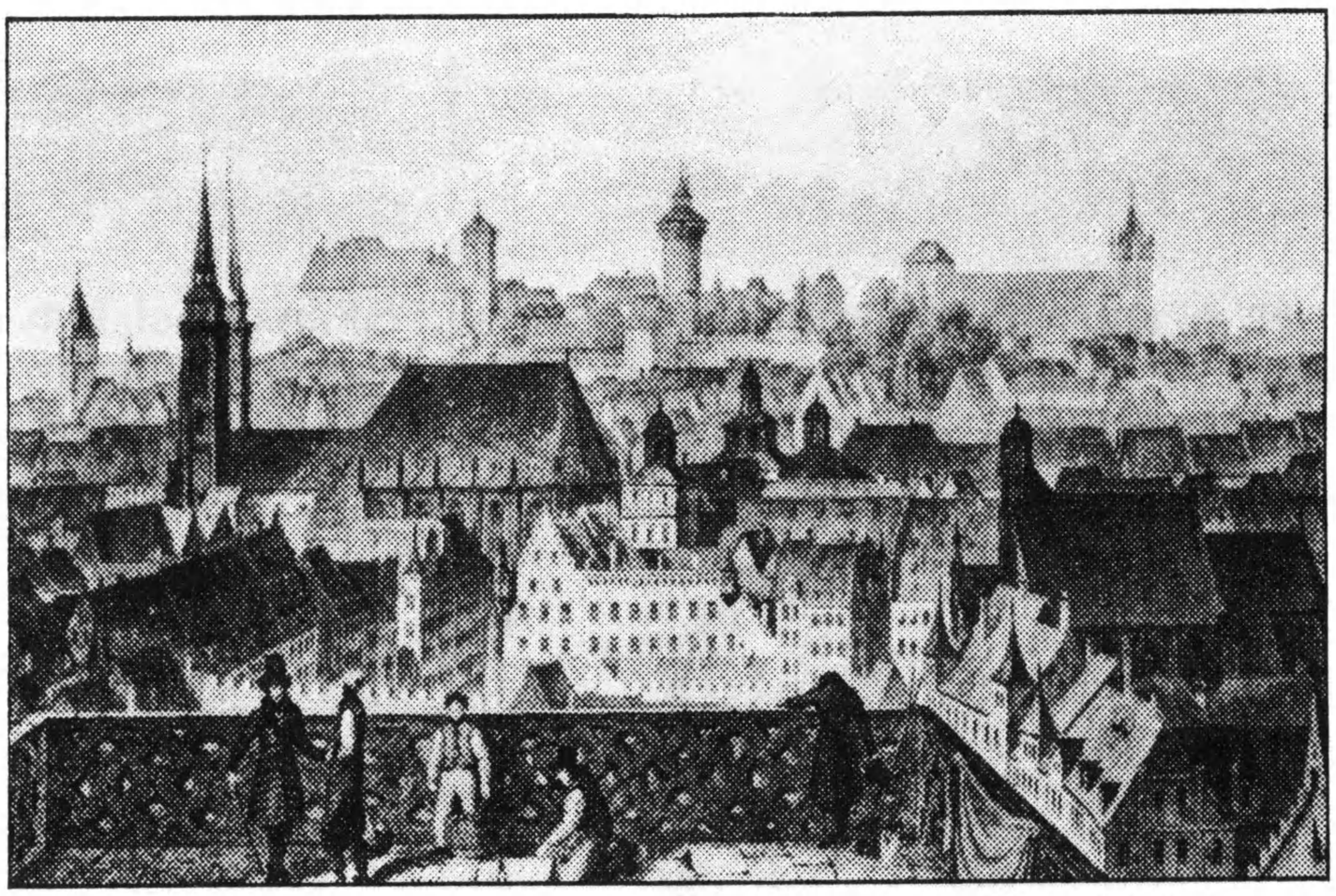

19. yüzyıl başlarında Nüremberg'in kuşbakışı görünüşü. Kent, Kaspar Hauser'in gizemi dolayısıyla ilgi çekici ve büyüleyici bir hale geldi. Kentliler, çocuğu sahiplendiler ve onu kentin en kültürlü adamı Prof. George Daumer'e teslim ettiler (üstte).

Kaspar Hauser'in birdenbire ortaya çıkışı, Avrupa'da büyük yorumlara neden oldu. Geçmişiyle ilgili söylentiler ortaya atıldı. Bir iddiaya göre, Baden Grad Düşesi Stephanie de Beauharpais'in gayri meşru oğluydu. Bir rezalete meydan vermemek için bir yere kapatılmıştı (altta).

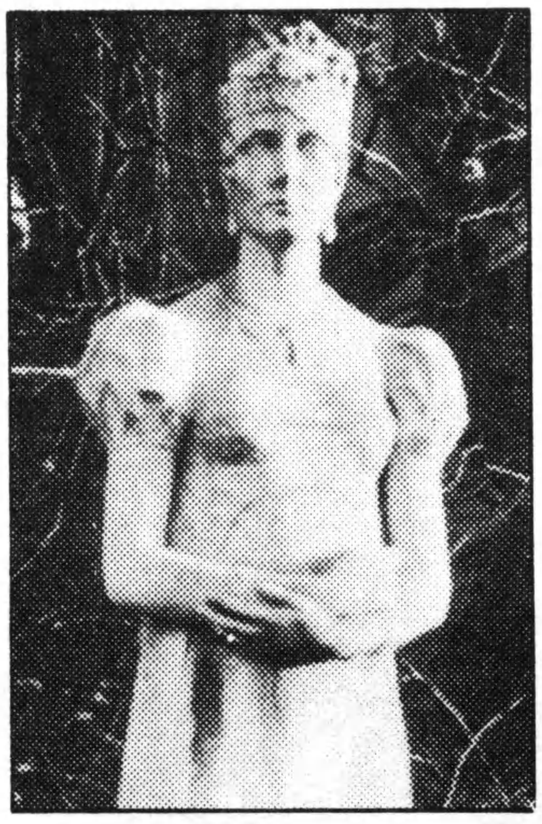

Kaspar'ın garip yaşamı

Bültende şunlar yazılıydı:

"Sadece Nüremberg'de dünyaya geldiği dışında, kim olduğunu ve nereden geldiğini bilmiyor. Devamlı olarak bir dehlizde yaşamış. Yerde oturmuş. Ne ses duymuş, ne de bir hayat ışığı görmüş. Uyur, uyanır, tekrar uyurmuş. Uyandığında, yanında bir somun ekmek ve bir sürahi su bulurmuş. Bazen suyun tadı bozuk olurmuş. Sonra tekrar uykuya dalarmış. Uyandığında kendini temiz bir gömlek giyinmiş olarak bulurmuş. Ona yaklaşan kişinin yüzünü asla görmemiş. Oynamak için iki tahta at ve birkaç lastik topu varmış. Bu dehlizde hiç hastalanmamış ve kendini mutsuz hissetmemiş...

Bir gün, bulunduğu yere bir adam gelmiş. Bacaklarının üzerine bir sehpa yerleştirmiş. Sehpada beyaz bir şey varmış. Adam, bunun üzerine, parmakları arasında tuttuğu kalem ile siyah işaretler yazmış. Defalarca bu adam gelmiş. O gittikten sonra Kaspar, onun yazdıklarını kopya edermiş. Sonunda adam, onu ayağa kaldırmış, yürütmüş ve dehlizden çıkarmış. Bundan sonra neler olduğunu Kaspar tam olarak hatırlamıyor. Kendini Nüremberg'de, elinde bir mektupla buluvermiş."

Olay yayılıyor

Bu resmi açıklama, Kaspar'ın şansını döndürüverdi. Şöhreti Nüremberg'in kent duvarlarını aştı, çok uzaklara yayıldı. Bazıları, Kaspar'ın hile yaptığını düşünerek anlatılanları şüpheyle karşılıyorlardı. En azından 16 yaşına dek bir kerecik olsun gardiyanının yüzünü görmeyi beceremediyse, Kaspar, alışılagelmişin ötesinde meraksız bir insandı. Diğerlerine göre, adam, muhtemelen maskeliydi. Eldeki delillere dayanarak, doğumu üzerinde bazı tahminlerde bulundular.

Çocuğun aristokrat bir ailenin gayri

meşru oğlu olduğu şüpheleri yoğunlaştı. Bir rezaletten kaçınmak için, onu saklamışlardı. Çocuğun kimliğiyle ilgili herhangi bir iz bulunmaması, araştırmacıları böyle düşünmeye itiyordu. Zaten iz de yoktu.

Polis, Kaspar'ın dehlizini bulabilmek için Nüremberg çevresinde sıkı bir araştırma yaptı. Bir şey bulamadı. Onunla ilgili tek ipucu olan 6. Süvari Alayı ise, gerçekte yoktu.

İlkel bir insan mı?

Ele geçen yeni ve şaşırtıcı bilgilerden daha övgüye layık olanı şuydu: Nüremberg otoriteleri, çocuğu, tanınmış edebiyatçı ve filozof **Prof. George Friedrich Daumer**'in yanına verdiler. Daumer'e göre Kaspar, "yabani" çocuğa mükemmel bir örnekti. Böyleleri, insanlarla tamamen ilişkileri kesilerek büyürlerdi. Dış dünyaya bu tür ilkellerin katılması,

günün bilim adamları arasında çok tartışma konusuydu. Daumer, Kaspar'ın davranışlarıyla ilgili önemli notlar aldı.

Öncelikle, çocuğun hayvani duyguları çok iyi gelişmişti. İşitmesi keskindi. Karanlıkta görebiliyordu. Parlak ışığa alışması için bir süre bekliyordu. En gelişmiş duyusu koku almaydı. Bir keresinde, belli bir hayvanın kokusunu tanımış ve merakla onu izlemişti. Karanlıkta, insanları seçme gücüne sahip değildi. Fakat ağaç türlerini, yapraklarının kokusundan ayırabiliyordu.

Alevi tutmaya çalışıyor

Daumer, güncel hayatın gerektirdiği temel bilgilerle ilgili Kaspar'ın herhangi bir fikre sahip olmadığını kaydetti. Hareketli ve hareketsiz cisimler arasındaki farkı kavrayamıyordu. Çalışan bir duvar saatinin, tiktakları dolayısıyla canlı olduğunu düşünmüş, yanına gitmeyi reddetmişti. Bir aynanın önündeyken, kendisine bakan kişinin gerçek yüzünü görmek için arkasını araştırıyordu. Yanan bir yağlı kâğıdın tepesindeki alevi kapmak için hamle etmiş, canı yanınca da çığlık atmıştı.

Kaspar Hauser'in çocukluğunu geçirdiği evin Pilsach Şatosu olduğu, bazı kişilerce iddia edildi. Kaspar, penceresiz ya da devamlı kepenkleri örtülü küçük bir odaya kapatılarak büyütülmüştü. Bakıcısı da Franz Richter'di. Richter'in eşi ölünce, çocuğa daha fazla bakamamış ve Nüremberg'e göndermişti (sağda).

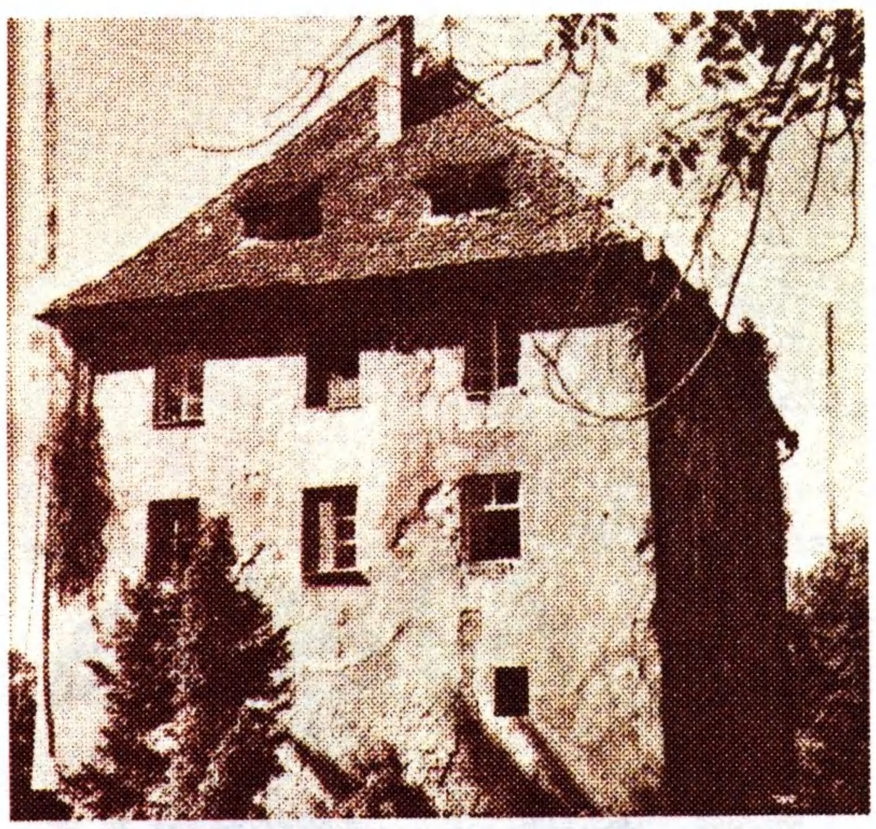

Hayvanların davranışlarını insanlarınkiyle eş düzeyde kabul ediyordu. Topların seksek oynadığını, bu yüzden sıçradıklarını sanıyordu.

Öte yandan Kaspar, öğrenmede hâlâ güçlük çekiyordu. Daumer, becerikli bir adamdı ve öğrencisinden fevkalade sonuçlar elde etti. Kaspar, şaşılacak derecede zeki ve resim belleği kuvvetli biri olarak görünüyordu. Bir gördüğü yüzü, bir daha unutmuyordu. Okumayı, yazmayı, hesap yapmayı öğrendi. Çevreyle ilgili notlarını, güzel resimlerle süslüyordu.

Halkın inancı

Görüşler, bu geçmişleri karşılaştırmakta kalıyordu. Halk, Kaspar'ın öyküsüyle, Bavyera'nın kraliyet ailesi arasında açık bir bağlantı olduğuna inanıyordu. Baden Grad Düşesi'nin gayri meşru oğlu olduğunu sanıyorlardı. İddialarını, Kaspar'ın eğitiminde Daumer'in başarısına bağlıyorlardı. Hiçbir sıradan çocuk, bu denli hızlı ve bu denli çok şeyi birden öğrenemezdi. Öte yandan, halktan bir aile, çocuğun geçmişini neden bu denli saklama ihtiyacını duyacaktı?

Prof. Daumer'in gözlemi altındayken Kaspar Hauser'in aldığı notlar ve yaptığı resimler. Kaspar, okuma-yazmayı çok hızlı öğrendi. Ancak bu, geçmişiyle ilgili fazla bilgi vermesini sağlamadı. Bazıları onun soylu bir çocuk olduğuna inandı. Halktan biri olsaydı, böylesine kısa bir zamanda bunu başarması olanaksızdı, diye düşünüldü. Şüpheciler ise, gelişmesinin son derece normal olduğuna dikkati çekiyorlardı (üstte).

Çeşitli görüşler

Yine de birçok kişi, Kaspar hakkında ortaya atılan teorileri kuşkuyla karşılıyordu. Kaspar'ı takdim eden mektuplar, önemliydi. Çok çocuklu, sıradan bir ailenin, mantıklı düşünmeye gerek duymayacağı iddia ediliyordu. Kaspar, bulunduğunda giyimliydi. Sadece, ilkel anılarının ışığında, geçmiş yaşamı incelenebiliyordu. Sıradan bir çocukta bu tür beceriler, dikkate alınmazdı. Bazıları da bütün bunların bir şaka olduğuna inanıyorlardı. Kaspar'ın budalalığı abartılmıştı. İlk yabanıl tavırları, yabancı bir göçmen oluşundandı.

Durumunu daha da pekiştirmek ve izleyicilerin merakını gidermek için Kaspar, 1829 yazında, Prof. Daumer'in yardımıyla otobiyografisini yazdı.

Edinburgh'daki Greyfriars Bobby adlı köpeğin heykeli. Sahibihe olan sadakati bölgenin kahramanı olmasına neden oldu (solda).

İşçi arı, topluluğunu savunmak için sokuyor. Oysa bu, arının ölümüyle sonuçlanacak (altta).

Kendi türünden birini yiyen bir erkek Afrika kurbağası. Yamyamlık hayvanlar arasında çok yaygındır (sağda).

Kuzey Amerika'da yaşayan bir tür yağmurkuşu. Yırtıcı hayvanları yuvasındaki korunmasız yavrularından uzaklaştırmak için yaralı numarası yapıyor. Kendini yem olarak öne sürüyor (sağda ortada).

Yavrularıyla birlikte bir kaplan. Yavrularını korurken kendi hayatını tehlikeye atar ve o andaki vahşiliği masallara geçmiştir (en altta sağda).

Duygular mı, içgüdüler mi?

Fedakâr hayvanlar

Hayvanlar âlemi üzerine yapılacak üstünkörü bir araştırma hayvanların yaptığı fedakârca davranışları ortaya çıkaracaktır. Bazı araştırmacılar, bu görünüşteki fedakârlıkların aslında türlerin devamını sağlayan bir genetik programa göre yapılan tavırlar olduğunu söylüyorlar.

EDINBURG'UN tam ortasında sadakat anıtı olarak bir köpeğin keykeli durur. Bu küçük Skye cinsi köpek, her türlü azarlamalara ve ricalara aldırmadan gecelerce sahibinin mezarı başında bekçilik yaptı.

Diğer bir köpek de, hayatı filmlere ve kitaplara konu olan **Greyfriars Bobby**'dir. Bobby'nin hikâyesi çok ünlüdür. Bu hikâyeye benzer başka hikâyeler de vardır. Bu tür olaylara hemen hemen dünyanın her yanında rastlanır. En iyileri de edebiyata geçmiştir.

Örneğin, Güney Afrika'da **Jock of Busliveld** kitabıyla ölümsüzleştirilen cesur bir av

köpeği yaşadı. İtalya'da bir polis köpeği sahibini eşkıyalardan kurtardı. Galler'de bir bebeği vahşi kurttan kurtaran köpeğin adı (**Beddlegert**) o köye isim olarak verildi.

Bu tür hikâyeler, yalnız köpekler hakkında değildir. Özellikle Yeni Zelanda'da dalgıçları kurtaran yunusların da benzeri tavırları vardır. **Plelorus Jack,** bilhassa tehlikeli yerlerden geçerken gemilere refakat eder. Atlar, tilkiler ve hatta aslanlar, bir kahraman hayvanlar mitolojisinin doğmasına neden olmuşlardır.

Uysal ve vahşi

Fakat vahşi doğada neden hayvanlar çoğu zaman diğer hayvanların uğruna hayatlarını tehlikeye atıyor gibi görünürler. Bu bizim hayvanlar hakkındaki duygusal yaklaşımımızdır. Çok iyi biliyoruz ki, hayvanlar, nazik ve candan oldukları kadar, birçok vahşi huylara da sahiptirler. **Tennyson**'ın deyişiyle; *"Doğa dişteki ve pençedeki kırmızıdır".*

Hayvanların vahşiliğine ilişkin birçok örnek vardır. Bu örnekler, onların bağlılığından çok, vahşiliklerini akla getiriyor. Ağaç-

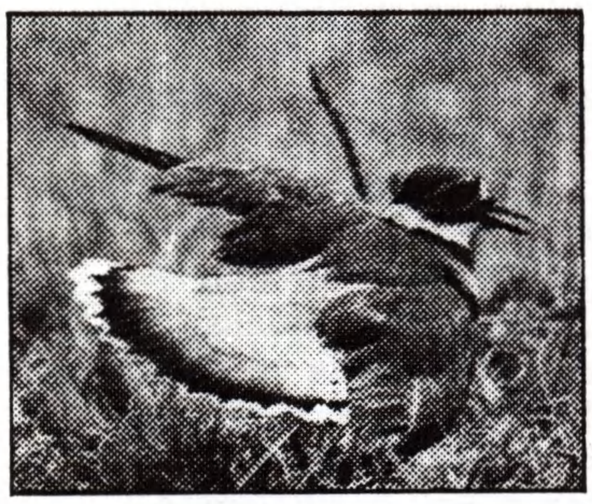

larda yırtıcı kuşlar, kemirgen kelebekler yaşar. Kediler farelerle köşe kapmaca oynarlar. Tilkiler yemeğe niyetleri yokken bile tavukları boğarlar.

Amansız mücadele

Hayvanlar âleminde hiçbir ahlak kuralı işlemez. Yamyamlık bile onlar için yasaldır. Geniş mavi kanatlı kelebeklerin tırtıl halindeyken yaptıkları dövüşte, kaçınılmaz sonuç birinin diğerini yok etmesidir. Son zamanlarda İngiltere'de bu kelebek türünün nesli tükendi. Temel nedenin, tırtılların yamyamlığı olduğu belirtiliyor. Bazı örümcekler ve peygamber böcekleri, çiftleşme sırasında eşini yer. Afrika'da erkek kurbağa dişisini tartaklar. Sonra vahşi bir şekilde ters çevirir. Dişi kurbağa yere düşer. O zaman erkek kurbağa dişisine tecavüz eder.

Charles Darwin, hayvanlar âleminde sessizce süren bir savaş olduğuna dikkati çeken ilk kişiydi. Onun izleyicisi **Herbert Spencer** ise bu görüşe tek bir cümle ile katıldı: "Doğal seçme". Bu güçlü ile güçsüz arasındaki amansız mücadeleyi gösteriyordu. Güçlü olan yaşıyor, güçsüz olan yok oluyordu.

Fedakâr çıkarcılar

Darwin'in tanımladığı şekliyle savaş alanında fedakârlığa pek yer yoktur. Bir hayvan, başka bir hayvana yardım edeceği zamanda beslenebilir ve üreyebilir. Asıl şaşırtıcı olan, hayvanlar âleminde fedakârlığın nasıl ortaya çıktığıdır. Neden doğal ayıklanma tüm güçsüzleri yok etmedi? Yoksa gerçekten de hayvanlar arasında fedakârlık var mıdır? Yahut, fedakârlığı hayvanların çıkarcılığının başka bir biçimi olarak mı görmeliyiz?

Bu sorular biyologlar arasındaki hararetli tartışmaların ortak konusudur. İlgilerinin şiddeti yalnızca hayvanlar âlemini bütünüyle tanımak isteğinden kaynaklanıyor. Bu soruların cevabının insanları rahatsız edebileceği de bir gerçektir. Cevaplar insan yaşamını karıştırabilir. İnsan biyolojik geçmişinin kökeninde fedakâr bir karakter yapısının olup olmadığını bilmek ister. Çünkü, fedakârlık sonradan kazanılmış bir nitelik ise çabucak yok olabilir.

Karıncaların garipliği

İlkönce fedakâr olma fikrinin sadece antromorfik bakış açısından doğan bir hayal olup olmadığına karar vermek gerekiyor. Mesela demin anlattığımız tırtılları ele alalım. Bu iki tırtıl bir gün yaşadıkları kekik ağacının yapraklarından yere düştüler. Kolaylıkla vahşi bir hayvan ya da insan tarafından yok edilebilirlerdi. Tırtılların ölümü, bir karınca onları alıp yuvasına götürmedikçe çok çabuk olacaktır.

Tırtılların karınca ile ilişkilerinden sağladıkları çıkar çok açıktır. Öte yandan, karınca neden yabancı türden başka bir hayvanın yavrularını kurtarsın? İşte bu soru, cevaplandırılması zor bir sorudur. Çünkü tırtıllar, karıncanın yuvasına girer girmez orada buldukları karınca kurtçukları ile beslenirler. Sorunun cevabı, tırtılların süt veren ineklere benzemesindedir. Tırtalların karınlarında bir kese vardır. Karıncalar bu keseleri okşadıklarında keseden süt gelir. Karıncalar bu süte çok düşkündür. Bu yüzden de yavrularının öldürülmesine göz yumarlar.

Olaya dışarıdan bakan biri için, karıncalar, kendilerine zarardan başka bir şey getirmeyen bir oyunun kurbanı gibidirler. Oysa, kuşkusuz karıncalar bunu iyi kalpli olduklarından yapmıyorlar. Ortada bir bedel olduğu görülüyor. Karıncalar da bu bedeli ödüyorlar. Değişik türde diğer hayvanların ilişkileri de aynıdır. Bu ilişkilerde hiçbir zaman fedakârlık yoktur.

Tehlikeli oyunlar

Hiç şüphesiz, eğer hayvanlar âlemindeki fedakârlık olsaydı bu, bir türün diğer bir türe olan davranışında söz konusu olmazdı. Fedakârlığı başka yerde, kendi cinsine karşı olan davranışlarda aramak gerekiyor. Örneğin, dişi susamuru, yavrusuna yapılan herhangi bir saldırıya korkusuzca karşı koyar. Diğer türlerin anneleri de kendi güvenliklerine pek aldırmazlar. Örneğin, kuşlar, birçok tehlikeli oyunlar yaparlar. En çok bilineni de kırık kanat numarasıdır. Yavrularını sevmeye, bakmaya zaman harcarlar. Onları herhangi bir acemi durumda incinmekten korurlar. Eğer fedakârlık kendini hiç düşünmeden başkasının iyiliğine çalışmaksa, bunların yaptığı büyük fedakârlıktır.

Ama biyologlar böyle demiyorlar. Dünyadaki hayatı düşünürken, süregelen koşulları hiçbir zaman unutmamalıyız. Çünkü

Ölüm kalım savaşı

1

2

3

4

5

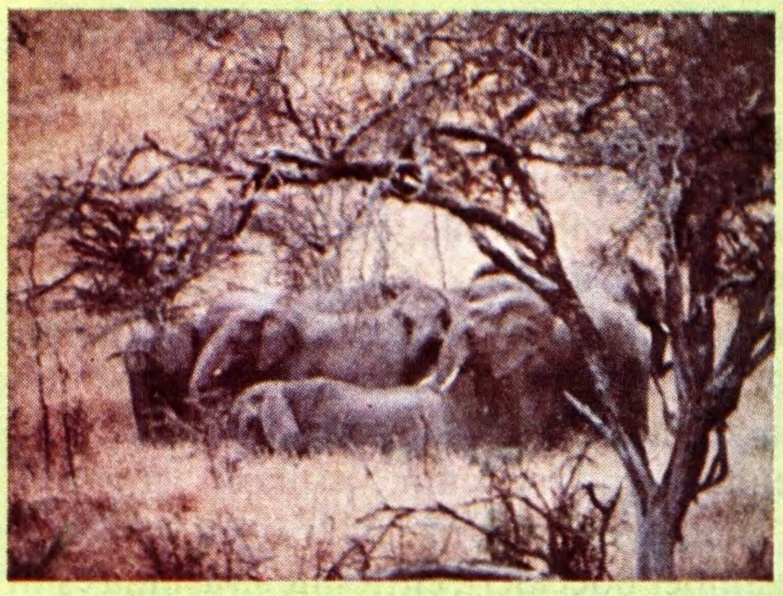
6

7

8

9

10

Bir hayvanın ölmesi yalnızca sürünün normal gündelik yaşantısında olan bir kesinti midir? Bu olağanüstü fotoğraflar, Horst Munzig tarafından 1979'da çekildi. Dr. Harvey Croze de buna şahit oldu. Fotoğraflar Tanzanya Serengati Ulusal Parkı'nda bir dişi filin ölümünü gösteriyor. Bu en azından bazı hayvanların nasıl insancıl duygulara sahip olduğunu anlatıyor. (Resim 1-3): Virüs bulaşmış can çekişen bir dişi fil. Kendisini sürüden uzak tutuyor. Birdenbire olduğu yere çöküyor. Sürü içgüdüsel olarak ona dönüyor. Her türlü ilgiyi gösteriyorlar. Erkeği ona doğru koşarken boru gibi bir ses çıkarıyor. Sürü, dişiyi koruyucu bir çember içine alıyor. Sıkıntıyla geziniyorlar. (Resim 4-6): Erkeği ileri çıkar. Dişisinin karnına dayanarak onu ayağa kaldırmaya çalışır. Fakat dişi karşılık vermez. Daha sonra, erkek onu bitki kökleriyle beslemeye uğraşır. Fakat dişi yemeğe de yüz vermez. Daha sonra, erkek seksе başvurur. On bir defa üzerine çıkmaya çalışır. Eşinde bir yaşam ışığı yakmak ister. Dokunaklı bir sahne; iki yaşında bir yavru -belki de onun yavrusu- onu yaşama döndürmek için burnunu sürter. Ama bu da boşunadır. (Resim 7-10): Dişi artık can çekişiyor. Sürü yavaş yavaş dağılıyor. Yanında sadece hüzünlü ve mutsuz olan erkeği kalıyor. Karanlık basarken dişinin ailesi cesedi koklamak için dönüyor. Dişinin cesedi dikkati çekecek kadar donuktur. Vücudu devriktir. Böğürerek selamlar ve ayrılırlar. Dişisine bekçilik etmek için yalnızca erkek fil kalır. Gece bastırırken, erkeği de uzaklaşır. Ölüyü yerdeki ve havadaki leş yiyenlere terk eder.

doğal ayıklanma en çok yavru bırakanı gözetir. Her dişi bu mücadelenin temelidir. Onun başarısı kaç tane çocuk bırakacağına bağlıdır.

Her şey soyun devamı için

Bir annenin çocuğuna duyduğu sevginin yürekten olmaması gerçekten üzücüdür. Kendi soyunun devamı için tasarlanmış bir plan olması da ayrıca üzücüdür. Biyologların eğildiği nokta böyle. Charles Darwin, **Türlerin Kökeni** adlı ünlü kitabında şöyle diyor: *"Diğer hayvanların yararına yapılmış hiçbir içgüdüsel hareket yoktur"*. Anne sevgisi de bu kuralın dışında değildir. Önemli olan tek şey soyun devamıdır.

Eğer, bu kural doğruysa, şu örnek nasıl açıklanabilir? Bazı dişiler öteki dişilerin yavrularına bakarlar. Örneğin tilkiler grup halinde yaşarlar. Bir köpek, dişi tilkilerle arkadaşlık eder. Dişilerin biri doğum yaptığında diğer kısır dişi tilkiler doğuma yardım ederler. Bu onlar için bir nevi psikolojik doğumdur. Böylece sinirlenmezler.

İntihar uçakları gibi

Çok iyi bilindiği gibi, işçi arıların iğnesi zehirlidir. Bu iğne onun etkili silahıdır. Fakat iğnesini çıkarmasının faturası çok büyüktür. İğneyi çıkardığı anda arının karnı bu iğneyle yarılır. Bağırsakları dışarı çıkar. Sonunda arı ölür. Bu alışılmadık savunma tekniği, Japonların intihar uçakları pilotları gibi her anlamda bir fedakârlıktır. Böylece bir soru akla geliyor. Böyle bir davranış, böyle acımasız bir çevrede nasıl yer alabiliyor?

Bu soruyla ilgilenen iki görüş vardır. Bunlardan biri Aberdeen Üniversitesi profesörü **V.C. Wynne Edwardes** tarafından ileri sürüldü ve gazeteci **Robert Ardery** tarafından da tanıtıldı. Bu görüş *"Grubun çıkarı her zaman bireyden önce gelir. Evrim, grupların ya da türlerin yararı doğrultusunda sürmelidir"* demektedir.

Biyolojik toplum

Bununla birlikte bir gerçek değişmiyor. Arı kendini zehirler. Kısır tilkiler yavrulara bakarlar. Bu takdirde eğer Prof. Edwardes'ın "biyolojik toplumu" geçerli değilse, bu davranışlar nasıl açıklanabilir? İkinci grup düşünürler Darwinizme bağlı kalıyorlar. Bu grubun en radikal taraftarlarından biri, doğal seçmenin genleri etkilediğini, bireyleri etkilemediğini ileri sürüyor.

The Selfish Gene adlı kitabın yazarı **Richard Dawkins**'e göre insan bedeninin varlığını sürdürmesi genetik şifreye göredir. Dawkins'e göre her birey mümkün olduğunca çok geni gelecek kuşağa aktarmak ister. Her gen, mümkün olduğu kadar kendine benzer bir kopya vermek ister.

Akrabalıklar

İnsanların ortak oldukları genlerin oranı hesaplanmıştır. Normal koşullarda bir insanın kuzeni ya da yeğeni onun % 25 oranında genini taşıyacaktır. Buna karşılık kızı ya da oğlu % 50'sini taşıyacaktır. % 50 iki kuzen ya da yeğenle garanti altına alınır. O zaman çocuk sahibi olmaya gerek yoktur.

Aynı son değişik anlamları da içerecektir. Zar kanatlılarda (karıncalar, arılar, yabanarıları) ikiye bölünmeyen bir yöntem ile cinsiyet tayin edeceklerdir. Erkek, dişinin yarısı kadar gene sahiptir. Bu yöntem daha elverişlidir. Bunun için uzmanlar, bu tür gruplarda sosyal organizasyonun ve fedakârlığın olduğunu öne sürüyorlar.

Görüşler

Böyle görünmesine rağmen arılar ve tilkiler, kendi yararlarını düşünürler. Doğum tehlikesi olmadan soylarının devamını sağlayacak bir yol bulmuşlardır. Bu romantikleri hayal kırıklığına uğratıyor. Yine de bu bencil gen teorisi ne kadar doğrudur? Bu teori Greyfriars Bobby gibi köpeğin sadakatini ve fedakârlığını açıklamada yetersiz kalıyor. Bu cevap, kesin olmayan varsayımlara bağlıdır.

Hayvanlar karmaşık makinelerden başka bir şey değillerdir. Birtakım davranışları ise genler tarafından belirlenir. Fakat ilk defa nasıl programlandılar? Geleneksel görüşlerin iddia ettiği gibi, bu bir şans işi midir?

17. yüzyıl düşünürü **Descartes**, hayvanların ruhları olmayan makineler olduklarına inanıyordu. Günümüz biyoloji düşünürlerinin, *"Doğa gerekliliğe karşı oynanan bir bilardo oyunudur"* açıklaması da aynı derecede yanlış olamaz mı?

Gergedanın boynuzuna tünemiş bir danaburnu kuşu. Koskocaman hayvanın derisini istila etmiş keneleri yiyerek beslenir. Bu, türler arasındaki ortaklaşa yaşamın en mükemmel örneklerinden biridir. Kuş parazitleri yiyerek hayvanı bir beladan kurtarır (altta).

Aslan ya da başka bir yırtıcı hayvan tarafından öldürülen bir hayvanın leşini çakallar, akbabalar ve sırtlanlar paylaşıyorlar. Bu ortaklaşa bir yaşam mı, yoksa sadece bir fırsatçılık mı ? (en altta)

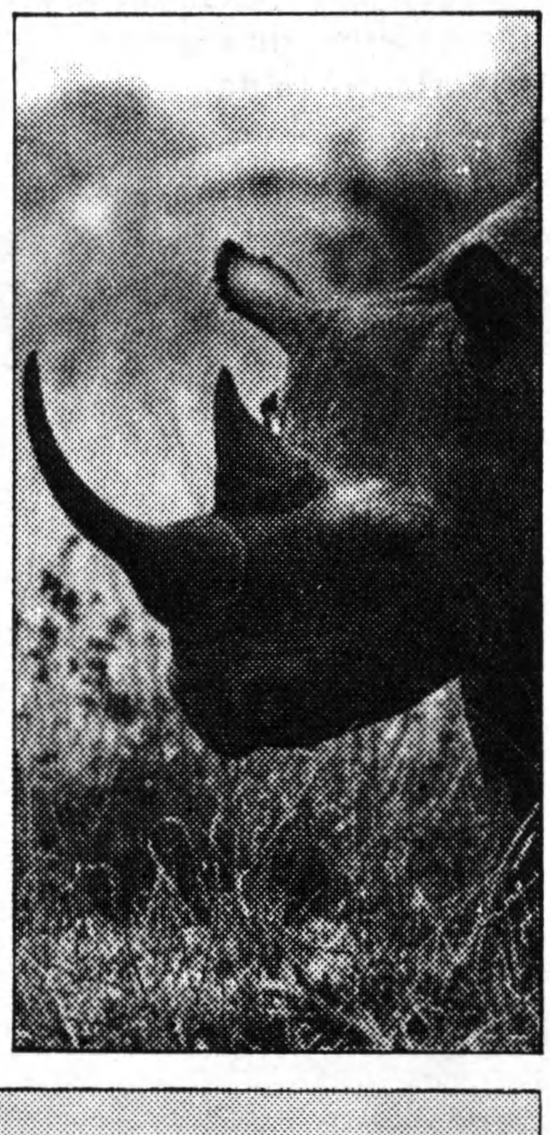

Galler'deki "dehşet" üçgeni

Batı Galler'de yapılan gözlemler uçandaire olayları hakkında kaydedilmiş en zengin ve karmaşık belgeleri oluşturuyor. Fakat gerçeklerin rapor edilenlerden oldukça farklı olduğu öne sürülüyor.

1977'DE DYFED'DE ÇIKAN uçandaire söylentileri, şaşırtıcı bir sürü olaya neden oldu. Küçük bir tanıklar ordusu vardı. Kimisi uzaktan, kimisi de çok yakından uçandaire ile karşılaşmışlardı. Bunlar çeşit çeşit olaylar anlatıyorlardı. Radyo ve televizyon yapımcıları bölgeye gittiler. Sayısız dergi, gazete yazıları ve televizyon programları İngiltere'nin bu küçük köşesinde olan şaşırtıcı olaylara yer verdiler.

Araştırmalar yetersiz

Bu olaya müthiş ilgi gösterildi. Eğer tek bir yorum olsaydı, gerçek tam olarak kabul edilebilirdi. Fakat ortada bir sürü açıklama vardı. Ayrıca bunların hepsi birbirlerinden çok farklıydı. Yorumlar birbirlerini yalanlıyorlardı. Olayları araştıranlar, kesinlikle bu ayrılıklara dikkat edecektir.

Farklılıkları görür görmez de diğer noksanlıklar göze çarpıyor. Kolayca yapılan tahminler, sorulmayan sorular, ciddiye alınmayan gerçekler dikkati çekiyor. Sonunda araştırmanın çok yetersiz olduğu görülüyor. Gerçeklerin çarpıtıldığı veya olayların abartıldığı düşünülebilir.

Batı Galler'deki gözlemler üzerine yapılacak daha nesnel bir araştırma, anlatılan hikâyelerin ne kadar gerçek olduğunu ortaya çıkaracaktır. Ayrıca böyle bir araştırma, anlatılan olaylara yeni bir bakış açısı getirecektir.

Tanımlamalar yeterli değil

Pembrokeshire'daki uçandaire olayı Broad Haven İlkokulu'nda başladı denebilir. Araştırmaya gözlemin yapıldığı yerden başlanılması yerinde olurdu. Araştırma başlangıçta şaşırtıcı oldu. Çünkü sözü edilen yer çok sık ağaç ve çalılarla kaplıydı. Bunlardan raporda pek söz edilmiyordu. Yani geniş bir gözlem yapma imkânı yoktu. Bu yüzden çocukların uçandaireyi tamamen görebilmelerine de olanak yoktu. Nitekim çizdikleri resimler de hayal ürünleri olarak düşünülebilir. Ayrıca yerin dar bir vadide olduğu ve birçok evin de vadiye baktığı anlaşıldı. Zaten bir uçandairenin 3-4 saat güpegündüz bir yerde kalmasının olanaksız olduğu biliniyordu. En azından daha önce yapılmış böyle bir gözlem örneği yoktu. Hem iddia edilen yer, yarım ay şeklinde dizilmiş evlerin görüş alanı içindedir.

Buna ek olarak bütün olayların kış döneminde, bir öğle sonrasında cereyan ettiği hatırlanmalıdır. Bir tanık: *"Bulutlu bir gündü, fakat bir şey gördüm"* diyordu. Anlattığı gözlem belirsiz ve şüphelidir. Zaten yerin de böyle bir uçandairenin inmesi için oldukça elverişsiz olduğu söyleniyor. Bununla beraber, çocukları, insanları yanıltmakla suçlamak da doğru değildir. Çocuklara önce öğretmenleri inanmadı. Bu defa cesaretli bir adım atarak polise haber verdiler. Bu gerçek, çocukların düşüncelerinde oldukça samimi olduklarını gösteriyor. Kuşkusuz tanımlayamadıkları bir şey gördüler. O gördükleri neydi? Bu kesinlikle bilinmiyor. Aynı yerde iki kantin işçisi bir cisim gördüklerini söylemişlerdi.

1977'de Dyfed'de yapılan uçandaire gözlemlerinden biri. Gözlem, 13 yaşındaki Deborah Swan tarafından yapıldı. O ve arkadaşları uçandaire avına çıktıklarında "gözalıcı, parlak gümüşi" bir cisim gördüklerini ileri sürdüler. Bir futbol topu büyüklüğünde olan cisim yakındaki bir tarla üzerinde uçuyordu. Fakat çocuklar gerçekten bir uçandaire gördüler mi? Yoksa bir şey gördüklerine mi inanmak istiyorlardı? (altta).

Toplumsal etkilenme

Çocuklar neden bir uçandaire gördüklerini sansınlar? Şimdi fizikten sosyolojiye doğru kayalım. Bu olaydan iki gün önce Cardiff'de Penarth'da birçok çocuğun 10-15 dakika süresince sigara biçiminde bir cisim gördükleri duyuldu. Cisimdekiler tarafından yok edileceğinden korkan bir çocuk -cismin yanındaki "tepkime füzelerini" tanıyabileceğini bile iddia eden çocuk gibi- kafasında hayali bir uçandaire oluşturacak hammaddeye sahipti.

Broad Haven hikâyesi derhal halkın hayal

gücünü uyardı. Bir hafta sonra **Western Telegraph** şöyle yazdı: *"Muhabirler, fotoğrafçılar ve kameramanlar fantastik hikâyelerini yeniden anlatmak için can atan çocukları görmeye geldiler"*. Bu hikâyeye inanmayanlar bile acayip bir şeylerin döndüğüne inandırıldı.

Diğer yandan böyle bir hikâyeye inanmaya hazır olanlar da birdenbire patlak veren bu ilgiden cesaret aldılar. Kısa bir zaman sonra bölgeyi inceleyen **Jones Pugh** muhabirlere *"Broad Haven'deki gözlemlerden sonra telefon susmak bilmedi. Kimsenin alay etmeyeceğini bildiklerinden, insanlar böyle raporlar vermekten çekinmiyor."*

Dehşet üçgeni

Pugh'a ve başkalarına rapor edilen gözlemlerin kaç tanesi gerçekti? Şimdi bundan emin olmak olanaksızdır. Fakat halkın büyük çoğunluğu tarafından okunan bölge gazetesinin sayfalarını karıştıran biri, olayın 1977 ilkbaharı ve yazı boyunca nasıl canlı tutulduğunu görünce şaşıracaktır. Haftalarca okuyucu köşesi lehte ve aleyhte mektuplarla doldu. Raporlar ciddi ve nesneldi. Asla duygusal ve alaycı değillerdi. Böylece sahte ile gerçeğin birlikte beslendiği bir ortam yaratıldı.

Diğer yandan ulusal radyo ve televizyon da ayrı bir sorun oldu. Gazeteciler abartmalarla dolu saçma sapan masallar uydurdular. Bu gazeteciler bir iki günlüğüne bölgeye uğrayıp tekrar Londra'ya dönüyorlardı. Bunlar "dehşet üçgeninde" (bu adı Sun gazetesi takmıştı) yaşayan korkmuş insanlar hakkında, hikâyeler yazdılar. Onun için, aşağıdakine benzer olayları bu duygusal atmosfer ışığında değerlendirmek gerekiyor.

Arayan buluyor

Herbrandsten'da oturan 13 yaşındaki **Deborah Swan**, akşam saat 18.30'da arkadaşlarıyla parkta oynuyordu. Çocuklar uzaydan gelen cismi aramaya başladılar. Fakat parktan biraz uzaklaştıklarında çocuklardan ikisi geri döndü. Çünkü korkmuşlardı. Diğerleri çitlerden atladılar, patates tarlasını geçerek yollarına devam ettiler. Deborah, daha sonra şöyle dedi: *"Karşıdaki çayırda olağandışı bir şey vardı. Hayatımda daha önce hiç böyle bir şey görmedim... İlk önce gözlerim beni yanıltıyor zannettim. Ama hayır. Rengi çok şaşırtıcıydı. Gözalıcı parlak gümüş rengindeydi. Yuvarlak bir topa benziyordu. Her yöne hareket ediyordu: İleri, geri, soldan sağa. Biz ilerlerken o da hareket ediyordu. Sonra gerisin geriye koşmaya başladık. Dönüp arkamıza bakmadan koştuk."*

Deborah ve arkadaşları ne gördüler? Bu gerçekten bir uçandaire miydi, yoksa bir halüsinasyon muydu? Veya bir yanlış algılama mıydı? Yoksa saf bir hayal ürünü, yahut uydurma bir hikâye miydi? Kesin olan tek bir şey var: Daha önce kimse uçandaire aramaya çıkıp birkaç dakika içinde de bir tane bulamamıştı. Buna rağmen o günlerde Deborah'ın hikâyesi gerçeklere nesnel yaklaşması beklenen kişiler tarafından kabul edildi.

St. Bride körfezindeki Stack kayalıkları (altta), 1977 Eylül'ünde gümüşi insanımsıların görüldüğü yerdi. Kayalıklara tırmanan bu yaratıkları Bayan Rose Granville gördü (üstte). Bayan Rose Granville, onları Haven Fort otelinden dürbünle izlediğini söyledi. Otel, kayalıklardan 5 kilometre uzaklıkta bulunuyordu. Bu yüzden bu uzaklıktan çok ayrıntılı olarak fark etmesi olanaksızdı.

Karşıt açıklamalar

Ripperston'da daha birçok olay oldu. Bunlara nesnel olarak bakıldığında açıklanamayan birçok nokta görülür. Güya mekanik cisimleri etkileyen gizemli bir güç vardı. Bir yılda beş arabayı hurdahaş etmişti. Bay Coombs'u tanıyanlar bu kadar çok yeni araba alabilecek olanağa sahip olmadığını söylediler. Coombs, hurdacılardan kullanılmış arabalar satın alırdı. Bunları elden geçirirdi. Sonra da artık paramparça olana kadar bu arabaları kullanırdı.

Böyle bir açıklama ailenin durmadan bozulan televizyonları için de geçerli olabilir.

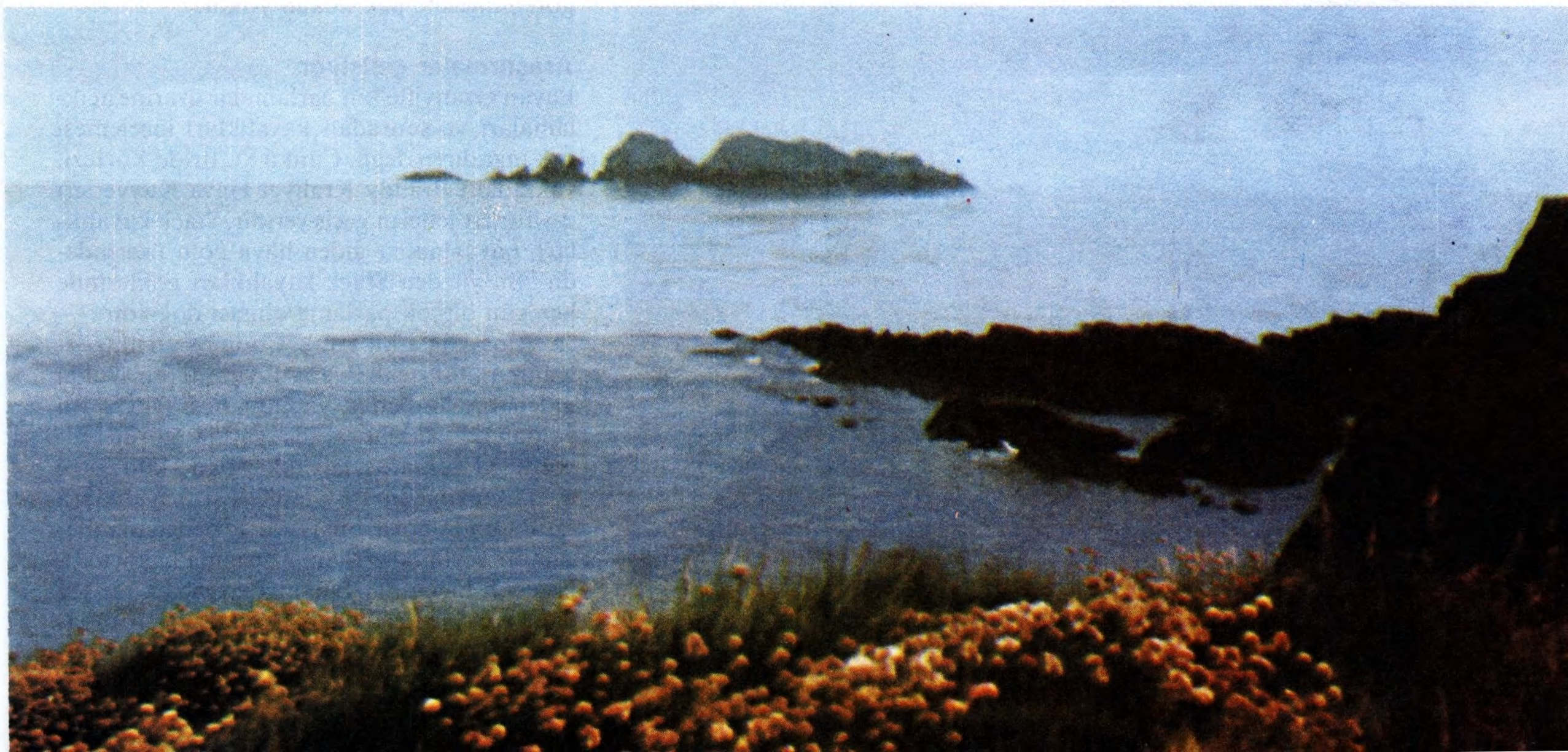

Elektrik faturasının çok yüksek oluşuna gelince, bir komşusu Coombs ailesinin, kapı pencere açıkken bile ısınma tertibatını açık bıraktıklarını söyledi.

En çok sansasyon yaratan olaylardan biri de 22 Nisan gecesi Coombs'ların oturma odasının penceresinden görünen varlıktı. Bu, kesin bir olayın olduğuna şüphe bırakmıyor. Çünkü çiftlik yöneticisi, gecenin köründe telefon eden Coombs'un gerçekten korktuğuna inandığını söylüyordu. Fakat Coombs'u korkutan neydi?

Şakacılar

Yine o sıralarda iki adam Haven Fort Oteli'nden geçiyorlardı. Mülk sahibi son günlerde otelinin arsası içinde uçandaire ve bir çift varlık gördüğünü bildirmişti. Bu iki kafadar kadına bir oyun oynamaya karar verdiler. Binanın etrafında acayip acayip dolaşmaya başladılar. Daha etkileyici olması için de bir fener kullandılar. Daha sonra Coombs'ların penceresinde görünen "varlık" bu şakacılardan biri olabilir. Buna rağmen, şakacıların kimlikleri kesinlikle şüpheli. Bunlar suç ortaklığını kabul etmiyorlar. Bu yüzden açıklama bir tahmin olarak kalıyor.

Aynı yanlışları ve abartmaları ayrı ayrı açıklamak olanaksız. Fakat sansasyonel Stock Rocks gözleminden söz etmek gerekir. Öte yandan bu olayın çeşitli hikâyeleri arasında her zamankinden daha çok farklılıklar vardır. Bu yüzden ne olduğunu, nasıl olduğunu söylemek oldukça zor. Kaba hatlarıyla olay, aşağı yukarı şöyle gelişti:

Bayan Granville, Stack kayalıklarını gözlerken, Coombs ailesinin üyeleri arabayla Ripperston Çiftliği'ne gidiyorlardı. Kayalıkların tepesinde dönen gümüşi, disk şeklinde bir uçandaire gördüler. Uçandaire açılır kapanır bir kapı gibi bir yerden daldı ve gözden kayboldu. Bayan Granville, Pauline Coombs'a telefon etti. Bayan Coombs ve çocuklardan birkaçı, Stack kayalıklarına bakmak için uçurumun tepesine çıktılar. Onlar da orada tırmanan yaratıklar gördüklerini ileri sürdüler. Bununla birlikte, daha sonra yapılan incelemeler kayalıklarda uçandairelerin ya da insan benzeri yaratıkların olmadığını gösterdi (altta).

Kayalara giren uçandaire

Bir ekim akşamı, **Pauline Coombs**, annesi ve çocuklarıyla Ripperston'a doğru arabayla yol alıyordu. Birden annesi, Stack kayalıkları yönünde seyreden bir uçandaire gördü. Stack kayalıkları, karadan biraz uzakta, denizde yer alıyordu. Uçandaire, kayalıkların etrafında döndü. Sonra kayalıkların arasına daldı. Açılır kapanır bir kapıyı andıran bir yere girdi.

Çok heyecanlandılar ve yollarına devam ettiler. Eve vardıklarında telefon çaldı. Haven Fort Oteli'nin sahibi Bayan **Granville**, gökyüzünde bir parlama gördüğünü söyledi. Dürbünü aldığını ve Stack kayalıklarını gözlediğini ekledi. Tesadüfen Stack kayalıkları da Granville'in malıydı. Kayalıklara tırmanan bir şeyler gördüğünü söyledi. Bayan Coombs'a böyle bir şey görüp görmediğini sordu. Bayan Coombs, hemen çiftlikten ayrılıp çocuklardan birkaçı ile uçuruma gitti. Olayı yakından görmek istiyordu.

Kayalıklara tırmananlar

Raporlara göre, Bayan Coombs, Bayan Granville'in gözlemini tasdik ederek geri döndü. Oysa daha titiz bir araştırma, çocuklardan bazılarının dönerken annelerinden daha önce geldiklerini gösteriyor. Komşuları **Caroline Klass, Keiron** adlı çocuğa bir şey görüp görmediklerini sordu. Çocuk *"Hayır, tabii ki görmedik"* dedi. Fakat Bayan Coombs döndüğünde kayalıklara merdivene tırmanır gibi tırmanan varlıklar gördüğünde ısrar etti.

Buna ne anlam verilebilir? Tekrar bu bölgeye yapılacak bir ziyaret yardımcı olacaktır. Haven Fort Oteli, Stack kayalıklarına 5 kilometre uzaklıktadır. Bu da herhangi bir hareketin ayrıntılı olarak görülebilmesini engeller. Özellikle de akşam vakti olursa. Üstelik kayalıkların anakaraya bakan yüzü karanlıktır. Ayrıca kayalıkların otele bakan yüzü Bayan Coombs'a göre 90 derecelik bir açıdadır. Bunun için Coombs'un aynı şeyi görebilmesine pek imkân yoktu.

Araştırmalar gelişiyor

Bayan Granville'nin parlamalar üzerine açıklamaları ve sonradan kayalıkları incelemesi pek inandırıcı değil. Çünkü St. Bride körfezi, yakındaki Braudy Kraliyet Hava Kuvvetleri üssüne ait jetlerin geçiş yeridir. Stack kayalıkları, havaalanına giden hava yolu üzerindedir. Bu yüzden Stack kayalıkları göklerinde her gün birçok parlama olması doğaldır.

Ama, diğer bir tanık, Coombs'un ilk gözleminin, tümsekli, yamru yumru bir yolda giden bir arabadan yapıldığını böyledi. Bu yoldan kayalıklar arada sırada görülebiliyordu. O nokta ise, kayalıklardan 3 kilometre uzaklıktaydı. Bir BBC müfettişi, kayalıklara gitti. Orada böyle bir gözleme neden olabilecek bir şeyin olup olamayacağına bakacaktı. Nitekim hiçbir şey bulamadı. Önemli bir şey daha var. Hemen hemen Coombs'un uçandairenin kayalıklara dalışını gördüğü açıdan, iki

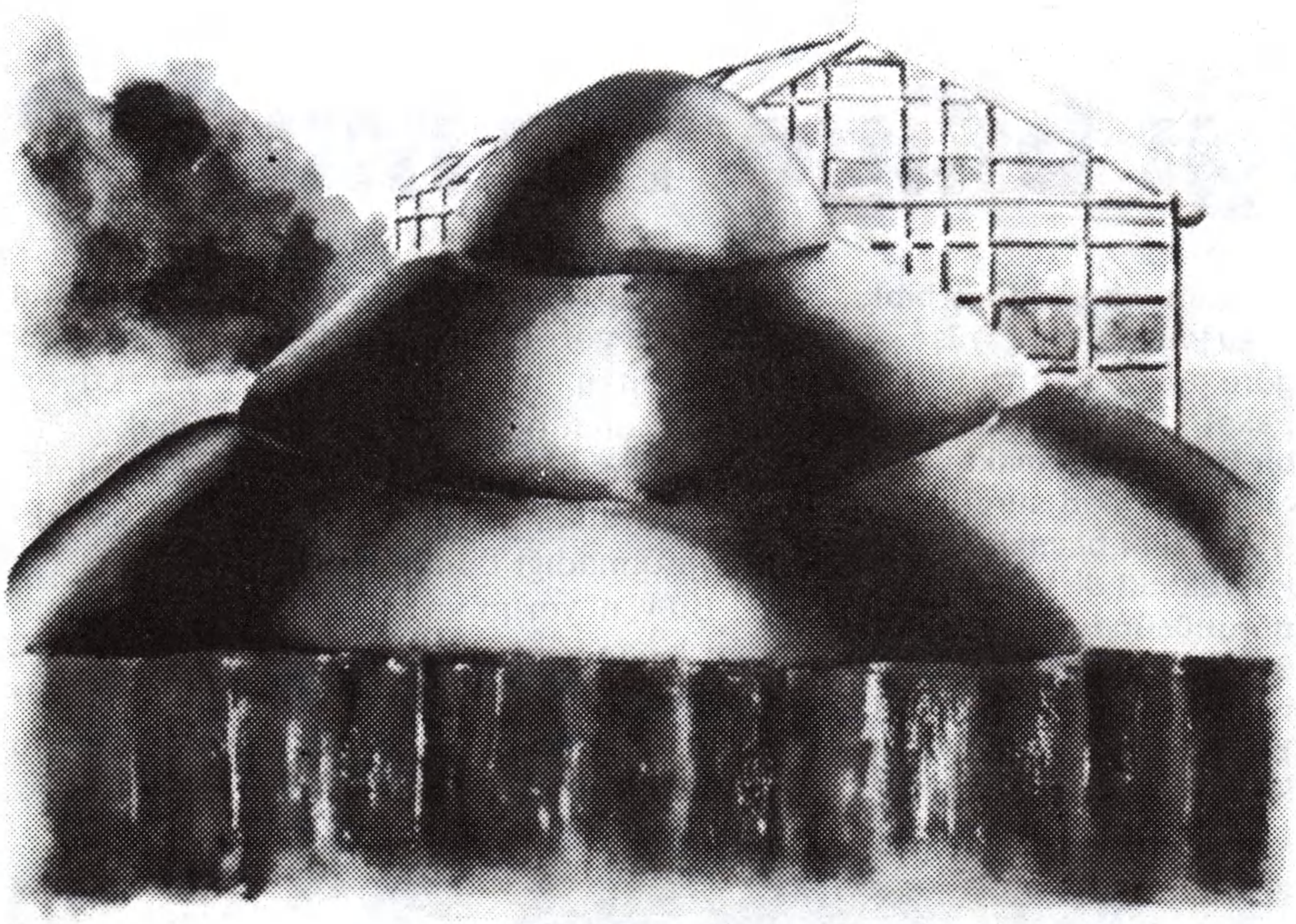

tane iri kaya parçası görülüyor. Bunlar karanlık bir alanda birbirlerinden ayrılmıştır. Bu yüzden açılır kapanır bir kapıya kolaylıkla benzetilebilirler.

Bn. Coombs uçandaire ile uçuyor

Öyleyse Pauline Coombs'a bir tanık olarak nasıl değer verilebilir? Bazıları Coombs'un bir fizik medyum olabileceğini ileri sürdüler. Diğer yandan kolaylıkla etki altında kalıyor da olabilir. Ya da oldukça güçlü bir hayal gücüne sahiptir. 1977 olaylarından ve uçandairelerle ilgili bir televizyon programından kısa bir süre sonra, Bayan Coombs, Caroline Klass'a kendisinin de yabancı bir uzaygemisiyle bir yolculuğa götürüldüğünü açıkladı.

Buradaki açıklamalara yol açan araştırmalar, uzmanlar tarafından yürütüldü. Fakat bu araştırma, raporlardaki kirli çamaşırları ortaya çıkarmak için yapılmadı. Birtakım gerçekleri ortaya çıkarmak için yapıldı. Böyle abartmalar, gözden kaçırmalar, tahrifler, düpedüz yalanlar şaşırtıcı olduğu kadar da umut kırıcıydı. Kaçınılmaz olarak 1977'de Batı Galler'de yaratılan bu heyecanlı ortamın ardında bir gerçeğin yatıp yatmadığı merak ediliyor.

Dev uçandaire

Fakat bütün bulgular hayal kırıklığı yaratmadı. Hiç şüphesiz basına ve İngiliz Uçandaire Araştırma Birliği'nin temsilcisi **Jones Pugh**'a uçandaire gördüklerini rapor eden birçok tanık düşüncelerinde samimiydiler. Rapor ettikleri olaylar gerçek uçandaireler de olabilirdi.

26 Mart Cumartesi sabahı saat 08.00'den az önce Lower Broadmoor Çiftliği'nde **Josephine Hewison**, yatak odasının penceresinde duruyordu. Hewison'ın kocası bu çiftliğin ve Ripperston Çiftliği'nin yöneticisiydi. Araba yolunun hemen ötesinde koskocaman bir cisim gördü. 15 metre genişliğindeydi. O kadar genişti ki, arkasında yer alan limonluğu hemen hemen tamamen gizliyordu. Yuvarlak ve üç katlıydı. Geniş bir alt katı ve bir kubbesi vardı. Bayan Hewison'ın bütün söylediği onun "bir pasta kalıbına" benzediği idi. Pürüzsüz, soğan şeklinde, oksit rengindeydi. Hiçbir ses duyulmuyordu. Herhangi bir hareket de görülmüyordu. Sabah olmuştu. Fakat hava bulutluydu. Bu yüzden Bayan Hewison'ın gözünün limonluktan yansıyan güneş ışığı ile kamaştığı şeklindeki görüş hükümsüz kalıyor.

Hewison, aşağı yukarı iki dakika cisme baktı. Sonra bunu başkasına söylemesi gerektiğini düşündü. Çocukları uyandırmaya gitti. Fakat tekrar pencereden dışarı baktığında cisim yok olmuştu.

Josephine Hewison (üstte), koskocaman bir cisim gördüğünü söyledi. Cismi Lower Broadmoor Çiftliği'ndeki bir tarlada gördü. Bayan Hewison, cismi "pasta kalıbına" benzetti (en üstte). Araştırmacılar Josephine Hewison'ın bu açık ve nesnel gözlemini inandırıcı buldular. Hewison'ın gerçekten normalüstü bir şey gördüğünden kuşkulanılmasını gerektirecek bir neden yok gibi gözüküyor.

Garip ve unutulamayan

Josephine Hewison'ın şahitliğini yalanlamanın ya da kabul etmenin bir yolu yok. Olay yerine yapılacak bir ziyaret bayan Hewison'ın yanlış yorumlamasına yol açacak hiçbir şeyin var olmadığını gösteriyor. Bayan Hewison ya gerçek bir şey gördü, ya da halüsinasyon görüyordu. Ama halüsinasyon görmesi için bir neden yoktu. Hewison'ınki ölçülü ve nesnel bir olaydı. O sabah bir şey gördüğünü biliyordu. Halen de, gördüğünün gerçek bir cisim olduğunu düşünüyor. Bazı muhabirler, onun korkmuş olduğunu söylüyorlar. Oysa gördüğü şey onu hiç korkutmadı. Bu sadece garip ve unutulmayacak bir deneyimdi.

Bazı araştırmacılara göre, Batı Galler curcunası, insan doğasının açığa vuruluşunun acıklı bir hikâyesidir. Bunlardan bazıları her söylenene inanan cahil insanlardı. Ötekiler de kendilerini nesnel zanneden yetersiz ve önyargılı araştırmacılardı. Tanıkların bazıları da güvenilmez ve hilebaz insanlardı. Sadece Josephine Hewison gibi çok insan gerçek normalüstü deneyimler geçirmişe benziyorlar. Fakat olayın ele alınış biçimi yüzünden gerçek, her türlü yanlışın, bahanenin, uydurmanın ve hilenin altında gömülü kaldı.

Daha fazla bilgi için:
The uninvited, Clive Harold, Star 1979.
The Welsh triangle, Peter Paget, Panther 1979.
The Dyfed enigma, Randall Jones Pugh and F.W. Holiday, Faber 1979.

Eskiler her şeyi biliyorlar mıydı?

Güney Amerikalı Kızılderililer büyük kentlerini inşa ederlerken buldozer mi kullandılar? Televizyonu eski Mısırlılar mı icat etti? Binlerce yıl öncesinin insanı modern teknolojiyi zorluyor. Aşağıdaki yazıda bu tür ilginç örneklere yer veriliyor.

TARİH KİTAPLARINDA bir anlam verilmekten kaçınılan, eski uygarlıkların, öyle kalıntıları vardır ki, henüz onların iyice anlaşılamayan işlevleri birçok çevrede merak uyandırıyor. Bunlar bir sır gibi müze ve sergilerde yeniden keşfedilmeyi bekliyorlar. Böylesi bir keşif için, sadece hayal gücü denen harika silahı kullanmak yeterli.

Söz konusu eserlerden biri 1920'li yıllarda Panama'da bulunan bir jaguar biblosudur. Ancak çok yıprandığı için, ilk bakışta jaguar sanılıyor. Yeniden yorumlandığında ise, buldozer benzeri bir iş makinesinin maketi ortaya çıkıyor: Baş bölümünde kazıcı üçgen bir kepçe, gövdenin üyeleri olan kazma-kürek benzeri ayakları var. Boyun bölgesi bir vinç görümününde. Kuyruk bölümü ise yuvarlak dişli çarklar ve levyelere sahip. Sanki bu düzeneğin sadece zincir ve kayış aksamı eksikmiş gibi...

Bu altından yapılmış biblo, 1920'lerdeki bir görüşe göre jaguara benzetildi. Fakat, uzmanlar, bunun dev bir buldozerin maketi olduğunu ileri sürdüler. Kürek gibi bacaklar, kuyruktaki dişli çark görünüşündeki tekerleklere bir zincirle pekâlâ bağlanabilir (altta). Belki de bu tür iş makineleri kayıp kent Machu Pichu'nun inşasında kullanıldı (en altta).

Ağır endüstri gerekli...

Bu görüşe kuşkucu yaklaşanlar da var. Her şeyiyle mükemmel bir düzeneğin tasarımının o çağlara göre imkânsız olduğunu savunuyorlar. Çünkü bu, ağır endüstri gerektiyor. Önemli olan bir iş makinesini yapmak değil, onu yapacak olan fabrikayı imal etmek olmalıdır. Kaldı ki, geçmiş çağlarda böyle bir teknoloji olmadığı biliniyor.

Bu yeni yorumun ışığında, bazı araştırmacılar kayıp kent olan Machu Pichu'nun kuruluşunda bu tür iş makinelerinin kullanıldığını ileri sürmekte gecikmediler. And dağlarının 2100 metre yüksekliğinde yer alan esrarengiz kent Machu Pichu, kurulması sırasında, çev-

rede olmayan, büyük bir taş ve toprak molozları taşınarak kurulmuş olmalı. Bu seferberlik ise iş makinelerinin varlığını zorunlu kılıyor. Ancak bu ihtimalin olabileceği tartışılıyor. Çünkü, pekâlâ, sabırlı bir kol kuvvetiyle yine bir kent kurulabilir.

Ünlü Amerikalı gökbilimci ve egzobiyolog **Carl Sagan**, bu tür bir teknolojiyi başaran mühendislerin niçin sanatsal ve dinsel projeler çizdiklerini soruyor. Bir mühendis,teknik ile birlikte sanat eseri çizmeye ve dinsel simgelerle bütünleştirmeye özen göstermez. Sanatçının ve teknik adamın yerleri ayrıdır. Eğer bir kabartma ya da heykelde sanat-din ağır basıyorsa, onun teknikle ilgisi olmamalıdır. Çünkü her biri kendi türünde bağımsız yapıtlardır.

Azteklerde Hoovercraft!

Sagan kendi mantığının bir örneğini Meksika'da San Juan yöresinde bulunan Aztek kalıntılarından Teotihuacan piramidinde oyma eserlerde buldu. Bu, hem suda, hem de karada bir hava yastığı üzerinde gidebilen tekerleksiz bir araca benziyordu. Önce bunun Aztek duvar oymalarındaki Yağmur Tanrısı olduğunu sandı.

Önemli olan, düşünce şeklidir

Zaten arkeologların da düşüncesi böyledir. Asıl ilginç olan, kara ve denizde gidebilen bu iki işlevli aracın biçiminin şimdiki Hoovercraft'lardaki aerodinamik yapıya çok benzediğidir. Onların böyle bir alet kullanıp kullanmamaları önemli değildir. Şaşkınlık uyandıran şey, şimdiki günlük yaşamımızın bir parçası olan bu aracın resmedilebilmesidir.

Bir kısım araştırmacılar, böyle bir yorumdan kuşku duyuyorlar. Geçmişin insanını, günümüzün insanı ile aynı düzeyde, eşdeğer görmek, insan psikolojisinden kopup gitmektir.

Bu tür sanat eserleri, onu izleyenin yorumuna, zihninin çağrışımına bağımlıdır. Tıpkı, psikolojik testler yapılırken, günümüzün insanlarının, umut, beklenti ve ideallerini test eşyaları üzerinde yorumlaması gibi.

Paslanmayan sütun

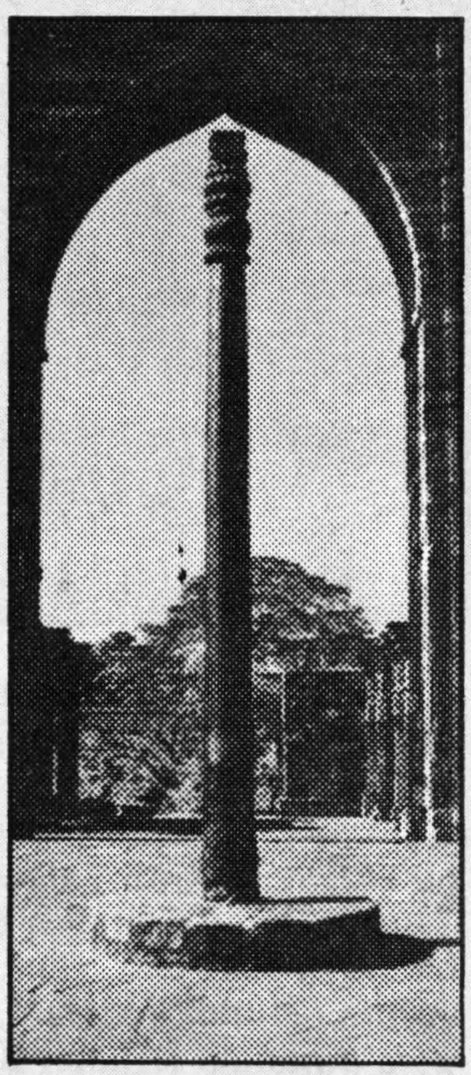

"Paslanmayan demir sütun" başta **Erich Von Däniken** olmak üzere, her göreni şaşkına çeviriyor. Hindistan'daki Meahuli bölgesindeki bu 40 yüzyıllık sütun, demirden olmasına rağmen, hiç paslanmadan duruyor. Bu garip cisim için Erich Von Däniken şöyle diyor:

"Hindistan'daki Delhi tapınağının avlusunda, akıl erdirilemeyen dev bir sütun var. Pas tutmaya yatkın olan ve hava şartlarından kolayca etkilenen demirden yapılmış olmasına rağmen, bu sütun, yaklaşık 4000 yıldır paslanmak bir yana, ilk günkü tazeliğini korumayı sürdürüyor. Sadece kaynak yapılarak dikilmiş bu sütunun yapısında oksit (pas), fosfor ve kükürtten eser yok. Eski çağlardan bize kalan bu değişik alaşımlı anıtı yapan mühendisler, gelecek kuşakların teknolojisiyle mi yarışıyorlardı?"

Däniken'i belki de büyülediği için birtakım küçük hatalar yapmasına neden olan sütun, bir alaşım değil, saf demirdir. Kaynaklanmamış ve yekpare bir kütleden oluşmaktadır. Ancak yazarı etkileyenlerden, etkilenmemek elde değil. Gerçekten sütun, içinde belirli sayıda yabancı element barındırıyor. 6 ton ağırlığındaki bu saf demir sütunun rekorunu kırmak için 1944 yılını beklemek gerekti. Bu boyutlarda bir demir sütun yapmak ancak 1944 sonlarında başarılabildi.

Bolivya Andları'nın yükseklerinde kurulmuş olan Tiahuanaco tapınağının ünlü "Güneş Kapısı"nın üzerindeki oymalar. Yazar Charles Berlitz'in benzetmelerine göre, bu tapınağı yapan mimari ve teknoloji çok gelişkindir. Soldaki şekildeki göz motifi jet gibi bir araca benzetiliyor. Sağdaki ise derin deniz dalgıcı ya da bir astronota atfedilmiştir. Benzetmeler ilginç olmakla birlikte, ciddi bir kanıt olmaktan çok uzaktır (altta).

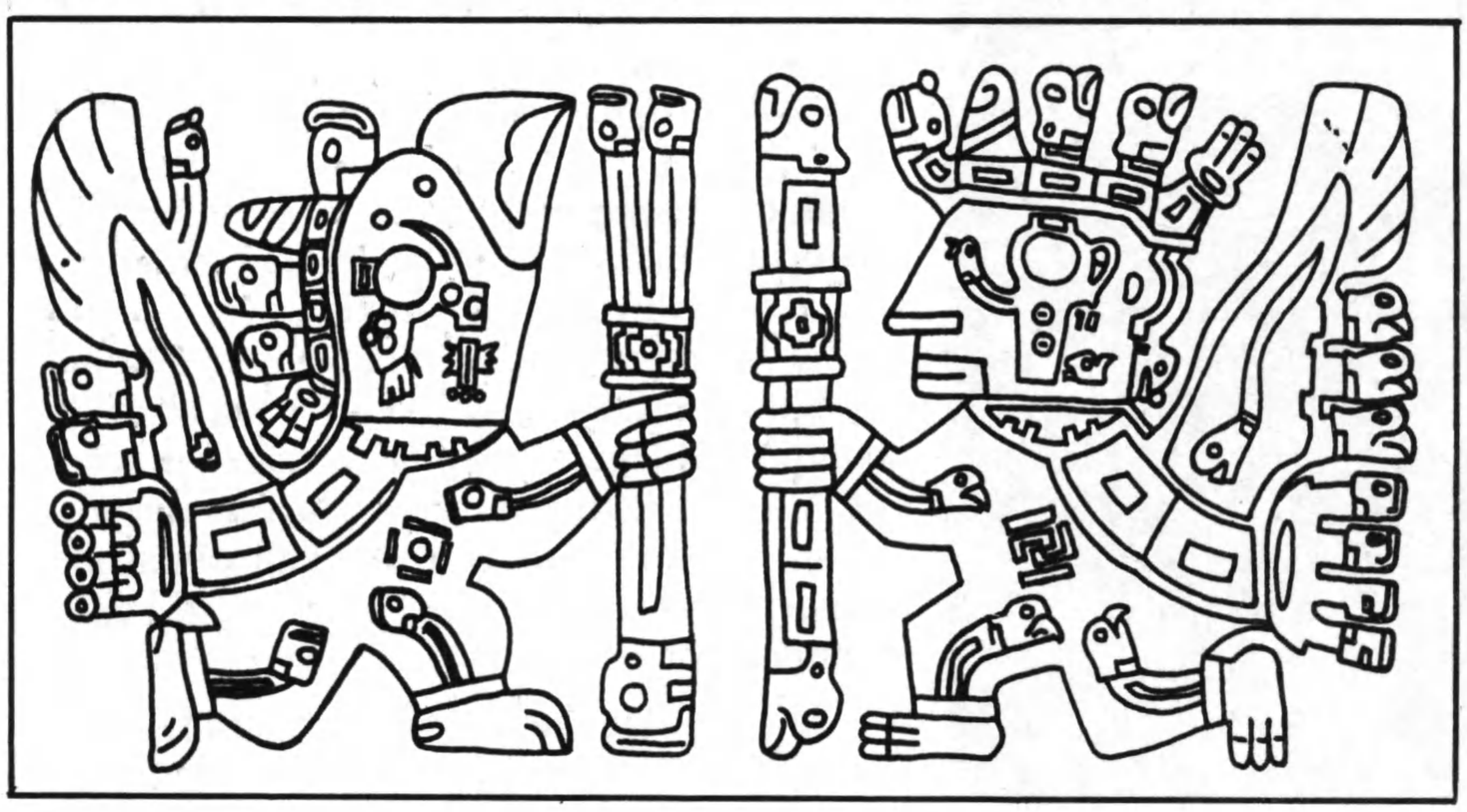

Garip taşlar

Çağımızdan kopmuş eski kültürlerin yöntemleri, hizmet ettiği amaca bağlı olarak bize değişik ve bir o kadar da esrarengiz geliyor. Burada açıklanamayan en önemli nokta, evrenin ve hareketinin itici gücü olan enerjinin sağlanmasıdır. Geçmişte inşa edilmiş o kadar devasa büyüklükte eserler vardır ki, bunların nasıl taşındığı, erişilmez yüksekliklere nasıl kaldırıldığı çok şaşırtıcıdır. Kas kuvvetinin ötesinde, bilinmeyen birtakım enerjilerin de kullanılmış olması çok muhtemel.

1930'lu yıllarda Kosta Rika'daki Diquis ırmağı ağzındaki fidanlığın ıslahı sırasında, zeminde yüzlerce yuvarlak taşa rastlanması buradaki çalışmaları oldukça aksattı. En irilerinin çapı 2,5 metre olan bu taşlar, o kadar mükemmel yontulmuşlardı ki, kusursuz denebilecek bir perdah ile birbirlerine uyumluydular.

Taşların amacı ne?

Taşlara en yakın taşocağı, Diquis ırmağına 48 metre uzaklıktadır. En kötü ihtimalle taşların buradan kıyıya nakledildikleri sanılıyor. Genellikle kavisli ve bir kısmı da çok düzgün ve doğrusal hat üzerinde bulunan bu taşların altlarında insan mezarları da bulundu. Fakat bu bölgenin bir mezarlık olduğunu düşünmek de son derece yanlış olacaktır.

Tüm bunlarla birlikte taşların buraya

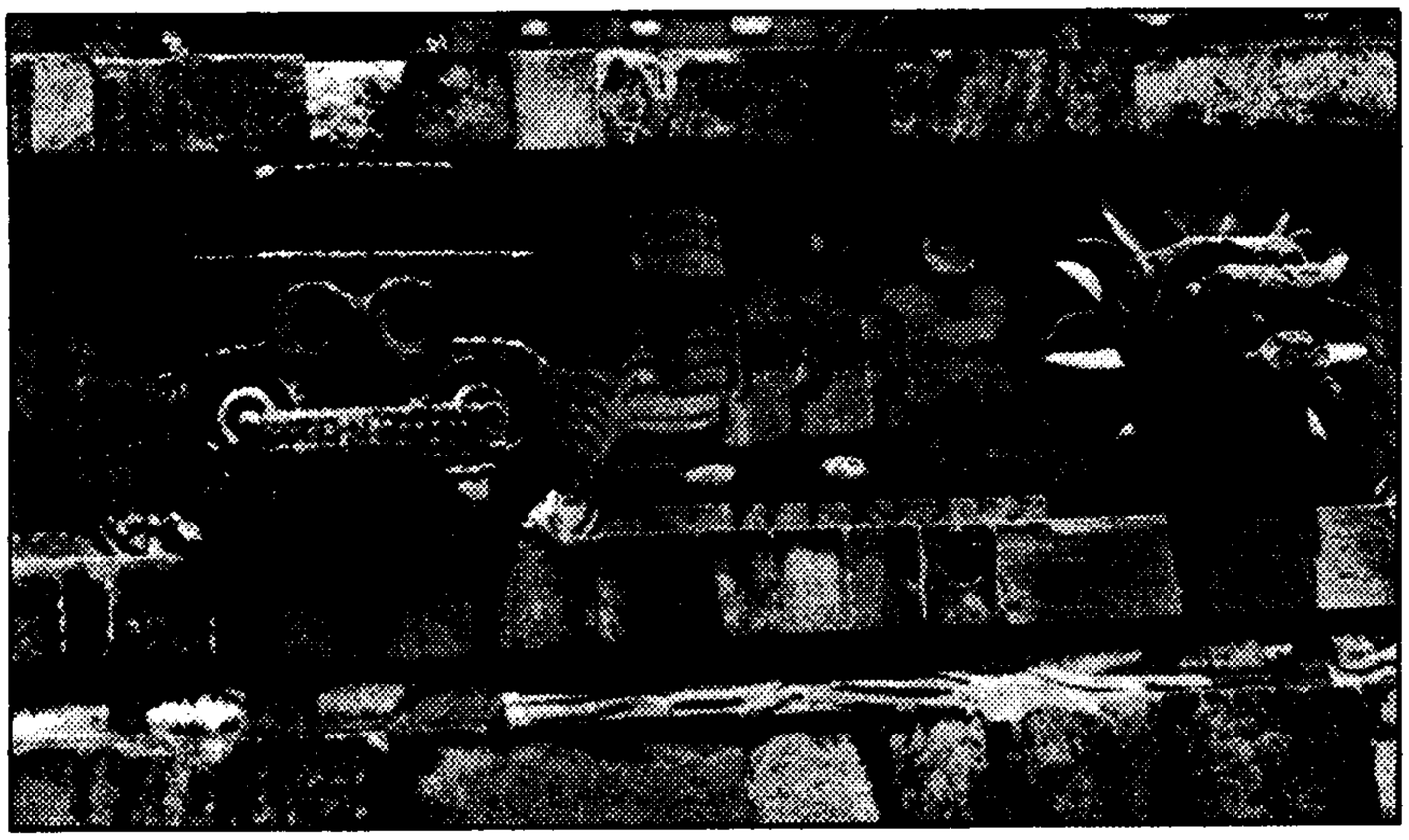

getirilmesindeki asıl amacın ne olduğu tam olarak bilinemiyor. Bazı araştırmacılar da bunların Güneş'i, Ay'ı ve diğer gökcisimlerini simgelediğini öne sürüyorlar.Eski Yunanlı düşünürlerin de bu tür taş yapılarla ilgili benzer görüşleri olduğu biliniyor.

Şimdi başkent Meksiko City yöresindeki Teotihuacon mabedindeki, Tanrı Quetzalcoatl adına yapılmış bu kutsal duvarda Yağmur Tanrısı Tlaloc'a ait olduğu bildirilen şekil için, yeni bir yorum getirildi: İddiaya göre buradaki çizimler bir hava yastığı üzerinde giden bir aracın projesidir (üstte).

Dr. Samuel Lothrop ve eşi, 1940'larda Costa Rica'daki orman zemini içinde buldukları tek parçadan düzgün bir küre biçiminde yontulmuş yüzlerce taştan birinin önünde görülüyorlar. Buradaki taş 240 cm çapındadır, fakat, niçin kullanıldığı, hangi amaçla yapıldığı, hangi uygarlığa ait olduğu bir sırdır (altta).

Kristal kafatası

Belize'de bulunan ilginç bir kafatası da, bu taşlar gibi gizemini koruyor. İngiliz kâşif F. **A. Mitchell-Hedges**'in bir kazı sırasında bulduğu bu kafatasını yapabilmek için, Hedges'e göre inanılmaz bir sabır, ileri düzeyde bir sanatkârlık ve perdahlama tekniğini bilmek gerekiyor. Hedges şöyle diyor:

"Ölünün kafatası saf kaya kristalinden yapılmış. Kendileriyle görüştüğüm uzmanlar, böyle bir eserin ortaya çıkması için 150 yıl boyunca hiç aralıksız, kaya kristalini kum ile törpülemek gerektiğini belirttiler. Mayaların kuşaktan kuşağa geçen inançlarına göre, Güneş Rahibi, ölümü çağırmak için bu kafatasını kullanıyordu. Kafatası da kendisine verilen bu uğursuz görevi yerine getiriyordu."

Katot tüpü

Antik Mısır tapınaklarından Dandera' daki duvar kabartmaları akıllara durgunluk verecek bir teknolojiyi yansıtıyor. Söz konusu tapınak M.Ö. 300-30 yıllarında yapılmış olmalıdır. Mısır Tanrıçası Hathor'un onuruna yapılan tapınak, bir kazı sonucu bulunduğunda, duvar kabartmalarında, kimsenin söylemeye cesaret edemediğini, Amerikalı gazeteci **Rene Noorbergen** söylemekten kaçınmadı. Kabartma panoda, bir "blok" içinde Mısır'ın kutsal şahini Horus'un başı kazılmıştır. Aynı zamanda Güneş Tanrısı ve kutsal nur (enerji) olarak belgelenen bu baştan, iki teknik aygıta elektrik kablosu uzanıyor. Noorbergen bunların katot ışını üreten vakum tüpleri olduğunu ileri sürdü. Bunlar daha çok ampule benzetiliyordu, fakat hiç kimse bunları 19. yüzyılda bulunan ve şimdiki televizyon tekniğinin candamarı olan katot ışını tüpü olarak düşünmemişti.

Bilindiği gibi, katot ışınlı tüpler vakumludur, havası alınmıştır. Katot ya da negatif kutuptan anot ya da pozitif kutba bir elektron bombardımanı oluşur.

Kayaları yumuşatan sıvılar

Kristal kafatasını, Hedges'in kızı bulmuştu. Kız, o sırada Maya harabelerinin kazısında, 17. yaşgününü kutluyordu. Bu olay, çeşitli söylentilere neden oldu. Denildiğine göre, Hedges, kristal kafatasını kızına doğum günü hediyesi olarak yaptırmıştı.

Kafatasının tüm ayrıntıları, günümüzdeki örneklerin aynıdır. Fakat, bu derece ustaca bir yontu nasıl yapıldı? Kaya kristali olarak bilinen kuvarsın sertlik derecesi çok yüksektir. Üstelik bir model olarak, kafatası zor bir modeldir. Sanki yontucu, tüm hünerini dökmüş. Halbuki, uzmanlar böyle bir eserin yapımı için bir ömrün harcanması gerektiğini ileri sürüyorlar. Ayrıca, yontunun kuvarsı yontabilecek kesici modern aletlere sahip olması gerekiyordu. Ya da, gerek kayaları, gerekse kristalleri yumuşatabilen, pelteleştiren asitli sıvıları biliyor ve kullanıyorlardı.

Mistik bir araç mı?

Belki de eski taş ustaları ve kristal sanatçıları, bu tekniği biliyorlardı. Nitekim, aynı izlenimi veren bir diğer bulgu, İnkaların yurdu olan Peru'nun Sacsahuaman kenti kalıntılarında bulundu. Düzgün satıhlı taş yapılar, yumuşatıcı bir sıvı tekniğiyle ilgili ipuçları veriyorlardı. Taşların pürüzsüz ve cilalı olmasının kimyevi yol dışında bir açıklaması henüz bulunamadı.

Mitchell-Hedges, pürüzsüz yontu tekniğinin, tipik cilalı taş sanatından bağımsız olarak

Bu sırada pozitif kutup ya da anot, doğrudan bir floresans ekranı olarak ışımaktadır. İste bu, çalışma teorisi neyse, Noorbergen'in ileri sürdüğü de odur. Kabartmalarda, her tüpten çıkan ve bir yılana benzetilmiş elektron akımının kaynağı bir kablo ve tüp ile oluşturulmuşutr.

Söz konusu tüpler tıpatıp vakum tüplerine benziyor. Ancak içindeki elektron demetinin akımı bir yılan sembolünde gösteriliyor. İkinci bir yılan da başı diğer yana kıvrılmış olarak durmaktadır. Bir de bunun az ilerisinde elinde bıçak olan bir Babun maymunu vardır. Noorbergen, bu bıçağın elektrik yüklenmiş bir ark ucu olduğunu ileri sürüyor. Yani bu bir elektrot olup, anot ucuna elektron demeti üretmektedir. Böyle olunca da elektronu Mısırlıların bildiğini ve ürettiğini söylemek istiyor.

Noorbergen'e göre, yılanlar elektron demetini anlatıyor. Bunun gibi güneş diski de elektrik üretecinin simgesi olabilir. Kabartmada bir Babun maymununun ne olduğunu anlatmak için de, onun bir deney hayvanı olduğu, maymunun elindeki bıçağın da elektrik kıvılcımını üzerine çeken bir elektron namlusu olabileceği üzerinde duruluyor. Bu deneyi daha sonra Mısırlılar kabartmalara resmetmiş olabilirler. Çok muhtemeldir ki, eski Mısırlı deneyciler, kullandıkları elektrik enerjisinin ne denli güçlü olduğunun farkındaydılar. Bir insanın canını yakmaktansa, bir maymunu gözden çıkarmışlardı.

Bu akıl almaz düzlükteki kuvars kafatası, 1927 yılında Belize'de (İngiliz Hondurası'nda) bulundu (solda). Yeryüzünde benzersiz olan bu kafatası göreni şaşkına çeviriyor. diğer kafatası ise bir Kolombiya kazısında bulundu. Şimdi, Londra'da İnsanlık Tarihi Müzesi'nde bulunmaktadır (üstte).

geliştiğini ileri sürüyor. Kristal kafatasının özelliği ve işlevi bilinmiyor. Belki de, tapınaklarda mistik saygıyı sağlamak için kullanılmıştı. Kristalden yansıyan renkli ışıltılar, büyüleyici etkiler sağlıyorlardı.

Fakat, tüm bu açıklamalar, ancak birer varsayımdır. Çünkü, eski insanların bugünkü insanlardan daha fazla şeyler bildiğini, günümüz insanı kolay kabullenemiyor. Üstelik, insanlık, atalarını kendisinden çok daha bilgisiz görme alışkanlığı ve inancında.

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Malta Tapınağı/Malta

Bilinmeyen İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN DÜNYASI

1 - 2 - 3 ve 4. CİLT KAPAKLARINIZ HAZIR

Her cilt kapağı için 500 TL'lık posta pulunu taahhütlü olarak yayınevimize veya İş Bankası Cağaloğlu Şb. 20 no'lu hesaba yatırıp, makbuz suretini gönderdiğinizde cilt kapaklarınız adresinize gönderilecektir.

İstek sahibinin
Adı, soyadı:.....
Adresi: .....
.....

İstenen cilt kapağı
1. CİLT KAPAĞI □
2. CİLT KAPAĞI □
3. CİLT KAPAĞI □
4. CİLT KAPAĞI □

Tutarının gönderim şekli
Posta pulu □
Banka havalesi □

Şimdi Bilgisayar Çağıdır...

Beytur'a Gelin, PHILIPS Bilgisayarlarını Görün, Sorununuzu Çözün!

Hekim, eczacı veya avukatsınız.
Kartoteks sisteminiz başınıza dert.
Tasalanmayın.
Beytur size Philips Bilgisayarlarını sunuyor.
"Size Özel" programları, gerekli eğitimleri ve satış sonrası hizmetleriyle.
Beytur'a gelin, Philips bilgisayarlarını görün, sorununuzu çözün!

PHILIPS 2000 C Bilgisayar Sistemi Özellikleri

- Z 80-A Mikro İşlemci (4 MHz)
- 64 KB RAM Ana Bellek (320 KB'a yükseltilebilir)
- 32 KB Görüntü Belleği
- 2×640 KB (Formatlı) 5.1/4" Disket Birimi
- 10 MB Hard Disk Bağlama imkânı
- 9" Ekran 24×80 Karakter Görüntüleme Kapasitesi
- Hard Disk, Yazıcı, Veri İletişim ve Monitor Ara Birimleri imkânı (IEC/IEEE BUS)
- CP/M ve UCSD-P İşletim Sistemleri
- BASIC, FORTRAN, COBOL, PASCAL Programlama Dilleri Kullanma imkânı
- 8088 Mikro İşlemci imkânı ve bu Mikro İşlemci ile 512 KB'a kadar Ana Bellek imkânı
- 16 bite çıkartma imkânı.

** Türkiye'nin her tarafına 24 saatte yedek parça gönderebilme imkânı.*

** Bilgisayarınız için herhangi bir özel odaya ihtiyaç yoktur.*

Data Product Yazıcıları

Model 8010 :

Yazım hızı	: 180 Karakter/saniye
Satır uzunluğu	: 80 Kolon
Karakter/satır	: 10 Karakter/inç
İletişim hızı	: 300, 1200, 9600 baud
Ara birim	: RS 232 C Seri bağlantı
Metin düzenlemesi	: 80 kolon baskı genişliği.

Model 8020:

Yazım hızı	: 180 Karakter/saniye
Satır uzunluğu	: 132 Kolon
Karakter/satır	: 10 Karakter/inç
İletişim hızı	: 300, 1200, 9600 baud
Ara birim	: RS 232 C Seri bağlantı
Metin düzenlemesi	: 132 kolon baskı genişliği

BEYTUR

"Türkiye'de en yaygın satış sonrası hizmet teşkilatına sahip kuruluş."

BEYTUR
BİLGİSAYAR / İLETİŞİM SİSTEMLERİ SANAYİ ve TİCARET A.Ş.
Davutpaşa Cad. No: 115, Topkapı / İstanbul
Tel: 577 10 98; Teleks: 22328 Tert Tr.